

2021-2022 ÜRETİM SEZONU
SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ ULUSAL
RESMİ TESPİT HEYETİ RAPORU

25 EYLÜL 2021-İZMİR

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	2
ÇALIŞMANIN AMACI VE GEREKÇESİ.....	3
ÇALIŞMA YÖNTEMİ.....	4
İZLENİM, SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLER.....	5
2021-2022 ÜRETİM SEZONU SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ ULUSAL RESMİ TESPİT HEYETİ ÇALIŞMA PROGRAMI.....	10
1. BÖLGE: KUZEY EGE VE MARMARA	10
2. BÖLGE: İZMİR VE ÇEVRESİ	11
3. BÖLGE: GÜNEY EGE.....	12
4. BÖLGE: AKDENİZ VE GÜNEYDOĞU	13
1- KUZEY EGE – MARMARA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU	14
a-) İZMİR	14
b-) ÇANAKKALE	15
c-) BALIKESİR.....	16
d-) BURSA.....	18
2- ORTA EGE- MANİSA, İZMİR KÜÇÜK MENDERES HAVZASI, İZMİR YARIMADA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU	20
a-) MANİSA.....	21
b-) İZMİR:.....	24
3- GÜNEY EGE- AYDIN, MUĞLA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU	27
a-) AYDIN.....	27
b-) MUĞLA.....	30
4- DOĞU AKDENİZ – GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU	32
a-) HATAY	34
b-) KİLİS	35
c-) GAZİANTEP	36
d-) KAHRAMANMARAŞ.....	37
e-) OSMANİYE	37
f-) ADANA	38
g-) MERSİN	38
h-) ANTALYA.....	39
SONUÇ.....	40

ÇALIŞMANIN AMACI VE GEREKÇESİ

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünün 24.08.2021 tarih ve E-92061122-105.06-2398781 sayılı yazılarında belirtildiği üzere; Ülkemiz zeytin ve zeytinyağı üretim sezonuna ilişkin sağlıklı ve güvenilir verileri sağlamak amacıyla, 2009/2010 sezonundan itibaren olduğu gibi bu yıl 2021/2022 üretim sezonu için de, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi'nin (UZZK) koordinatörlüğünde, **“Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti** “ tarafından tüm zeytin yetiştirilen bölgelerde sofralık zeytin ve zeytinyağı ürün rekoltesi tespit çalışmaları yapılması görevi verilmiştir.

Bu çerçevede; Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi olarak, sektörümüzün değerli temsilcilerinin katılımı ile bir çalışma planı oluşturmak üzere, 06.09.2021 tarihinde bir video konferans toplantı yapılmıştır. Toplantıda; **“Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyetleri”** oluşturulması, çalışma programı ve yöntemi görüşülüp kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede; her yıl olduğu gibi Ülkemizin en büyük zeytin üreticisi 16 ilimizde olmak üzere, bulundukları coğrafi bölgeler dikkate alınarak Kuzey Ege, Orta Ege, Güney Ege ve Akdeniz-Güneydoğu Bölgelerinde çalışma yapmak üzere 4 farklı Heyet oluşturulmuştur. Heyet Çalışmalarının; Akdeniz-Güneydoğu Bölgesi için yörede hasadın nispeten daha erken başlayabileceği öngörüsüyle diğer bölgelerden 1 hafta önce olacak şekilde (13-18) Eylül, diğer 3 bölge için (20-25) Eylül tarihleri arasında yapılması uygun görülmüştür. **“Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti ve Çalışma Programı”** çerçevesinde çalışmalar belirlenen tarihlerde ve Eylül ayı içerisinde tamamlanmış ve yapılan tetkikler sonucu aşağıdaki **2021/2022 Üretim Sezonu Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti Raporu** hazırlanmıştır.

2021/2022 ÜRETİM SEZONU SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ ULUSAL RESMİ TESPİT HEYETİ RAPORU

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyetleri, yaklaşan üretim sezonuna en kısa sürede en sağlıklı sonuçları vermek üzere, (13–25) Eylül 2021 tarihleri arasında çalışmalarını yürütmüş ve aşağıdaki tespitlerde bulunmuştur.

Dört ana bölgede görev yapan Heyetlerimiz, ülkemizin en büyük 16 il, 79 ilçe, köy ve beldelerinin mevcut zeytinliklerinde teknik incelemeler yapmış, Zeytin Yetiştiricileri, Zeytin Üretici Birlikleri, Zeytin ve Zeytin Yağ İşletmeleri, Prina Sanayicileri, Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlükleri, Zeytin ve Zeytinyağı Kooperatifleri, Ziraat Odaları, Ticaret Odaları vb gibi kurum temsilcileriyle ve kişilerle bire bir görüşmeler gerçekleştirmişlerdir.

Buna göre; Türkiye toplam ağaç varlığının yaklaşık %97' sini teşkil eden İzmir, Balıkesir, Tekirdağ, Çanakkale, Bursa, Manisa, Aydın, Muğla, Adana, Antalya, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin, Osmaniye, Kahramanmaraş ve Antalya illeri ile bu illerin ilçe ve köylerinde yer alan ve yörenin çoğunluğuna örnek teşkil edebilecek zeytinliklerinden, tesadüfi olarak seçilen zeytin ağaçlarında; ağaç başına toplam zeytin miktarı, bu miktar içinde sofralık zeytin ve yağlık zeytin miktarı ile danede ki yağ randımanı ve kalitesi konusunda ayrı ayrı tespitlerde bulunarak ağaç ve/veya zeytinlik bazından tüme varım yöntemi ile toplam ağaçların verim bulgularına ulaşılmıştır. Bu bulgular; yörede yaşayan ve zeytin ve zeytinyağı konusunda deneyimli olduğu kabul edilen üretici, tüccar, sanayici, kooperatif yetkilisi, Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlüklerinin teknik elemanları, ziraat odaları, üretici birlik veya dernekleri, odalar, borsalar, dernekler gibi kuruluşların uzman temsilcilerinin çapraz sorgulamalarına dayalı bulguları ile karşılaştırılmak suretiyle heyetin, üzerinde oy birliği ile mutabık kaldığı rekolte tespit rakamları olarak raporumuzda yer almıştır. Çalışma programına dahil edilemeyen yörelere ait veriler ile zeytin ağacı varlığımız, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, İl ve İlçe Tarım Müdürlüklerinin resmi

beyanlarından yararlanmak suretiyle raporumuza ilave edilmiştir. İncelemelerimiz sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

İZLENİM, SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLER:

Son yıllarda iklim değişikliğinin etkileri dünyada ve ülkemizde kendisini çok daha güçlü hissettirmeye başlamıştır. Zamansız, ani ve çok şiddetli yağışların yol açtığı sel felaketleri, ani sıcaklık değişimlerinin yarattığı şiddetli fırtınalar günlük hayatımızda da endişelenmemize yol açmaktadır. En gelişmiş iklim modelleri uygulanarak küresel ortalama yüzey sıcaklıklarında 1990-2100 yılları arasında yaklaşık 3°C'lik artış olacağı öngörülmektedir. İklim koşullarındaki bu değişimin, tarım ve bitki örtüsü, temiz su kaynakları, deniz seviyesi, insan sağlığı ve biyo çeşitlilik üzerinde etkileri şimdiden görülmeye başlamıştır. Tüm bunların yanında, iklim değişikliği sosyal ve ekonomik sorunlara neden olarak tarım üzerinde baskı oluşturabilmektedir. İklim değişikliği nedeniyle toprak ve su rejimleri değişime uğramakta, tarımsal üretim azalmakta ve gıda güvenliği tehlikeye girmektedir. Nitekim iklim değişikliğinin sebep olduğu kuraklık, fırtına, sel vb gibi ekstrem iklim olaylarının sık ve şiddetli bir şekilde yaşanıyor olması ile bunların zeytin tarımı üretimi üzerindeki olumsuz yönde etkileri de yoğun olarak hissedilmeye başlamıştır. Bu etki sadece üretimin miktarında değil, aynı zamanda elde edilen yağın kalitesinde ve kompozisyonunda da değişimlerin oluşmasına neden olmaktadır.

Zeytincilik faaliyetlerinin yeteri kadar yapılamaması ve küresel iklim değişikliğinin sektöre olumsuz etkilerinin sonucu olarak; yeni dikim alanları için iklim değişikliği dikkate alınarak bu tür tehditlere karşı daha dayanıklı olabilecek rakım, konum ve toprak yapısındaki alanların belirlenmesi, Havza bazlı destek modelinde AB'de daha az kayırılmış alanlar denen ve ülkemizde geleneksel meyilli alanlardaki zeytinlikler için ilave desteklerin verilmesi önemle talep edilmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı 2020 yılı **Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ**'de zeytin üreticisine, ÇKS kayıtlarında belirtilen alan dikkate alınarak 15 TL/da mazot ve 8 TL/da gübre ödemesi desteği olmak üzere toplam

23 TL/da, 80 krş/kg Zeytinyağı fark ödemesi desteği, 100 TL/da Bitkisel Üretim Yapan Küçük Aile İşletmesi Desteği ve Dane zeytin için prim desteği 15krş/kg, Yaşlı ağaçlarda rehabilitasyon desteği 100 TL/da, Bireysel üreticiler için 40 TL/Kg Grup Üreticiler için 20 TL/da Organik Tarım Uygulamaları Desteği, Bireysel üreticiler için 40 TL/Kg Grup Üreticiler için 20 TL/da İyi Tarım Uygulamaları Desteği belirlenmiştir. Bu desteklemeler görüldüğü gibi çeşitli kalemlerde verilmekte ancak küçük aile işletmeciliğinin yoğun olması, dosya hazırlama, bürokratik zorluklar vb gibi nedenlerle yeterince başvurunun olmamasına dolayısıyla toplam verilebilecek desteklerin çok az bir kısmından üreticinin faydalanmasına yol açılmaktadır. Zeytin danesine de destekleme yapılmasına rağmen başvuru sayısı ve dolayısıyla etkisi çok düşük kalmıştır. Üreticilere yapılan bu desteklemelerin başvuru zorlukları ve genel kanaat olarak üreticiler tarafından görüldüğü gibi yetersizliği sektörün büyümesi, gelişmesi ve sürdürülebilirliği bakımından yeterli ivme kazandırmamakta ve büyük zararlar söz konusu olmaktadır.

Avrupa Birliği'nde olduğu gibi piyasayı düzenleyici fiyat ve destek modellerinin ve yaklaşık/eşit miktarların uygulanması, Zeytincilik sektöründe ürün ve üretim maliyetinin düşürülmesinde mutlak gerekli görülen ve zeytincilikte kullanılan girdilerden başta gübre, akaryakıt ve enerjinin ucuzlatılması gerekmektedir.

Sektörün tüm bileşenlerinin ortak talepleri de dikkate alınarak, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi olarak öncelikli önerimiz, 1998 yılında ilk defa 40 cent olarak verilmeye başlayan zeytinyağı priminin (zeytinyağı fark ödemesi) günümüzdeki karşılığı olan 80 krş/kg yani 8 Cent/Avro kadar düştüğü dikkate alınarak zeytinyağına verilen fark ödemesi ya da primin en az 4-5 TL/kg, dane zeytine ise 80-100 krş/kg olarak günümüz koşullarına göre güncellenmesidir. Diğer taraftan Avrupa Birliği Zeytinci Ülkelerinde uygulanmakta olan benzeri mevcut ve ilave önlemlerle mevcut ağaçlarımızın korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Bitkisel yağ açığımızı kapatmak için elimizde çok önemli bir değer olan ve yüz yıllar boyu süren verimli yaşamı ile insanlığa ve ülkemize hizmet edecek zeytin ağacı sayımızı arttırılması için daha fazla sayıda fidan veya ağaç dikilmesine

yönelik çeşitli teşvik ve özendirici yöntemlerin uygulanması da öncelikli hedeflerimiz arasında olmaktadır.

Zeytin hastalık ve zararlıları ile mücadelede yeni yaklaşım ve yöntemlerin geliştirilmesi, geniş spektrumlu ilaç tüketiminin minimize edilmesi, düzenli ve yüksek verimli, ihracata uygun zeytin çeşitlerinin tercih edilmesi önerilmektedir.

Çeşit seçiminde bölgesel adaptasyon önemli olup, coğrafi yöre ile özdeşleşmiş çeşitlerin kendi bölgelerine dikiminin teşvik edilmesi, bölgesel bir “Envanter Projesi” hazırlanarak kayıt dışı ağaçların tespit edilerek, dikime uygun zeytin alanlarının ağaçlandırılması önerilmektedir. Bölgelerde bulunan “deliceler” aşılmalı ve 300-400 metre rakımlı, bozuk orman arazilerinde “zeytinlik” tesisine izin verilmelidir. Firesiz ve hızlı zeytin toplama için mekanik hasadın özendirilmesi ve yardımcı malzemelerin temini ve üretimini kolaylaştıracak önlemlerin alınması, zeytin hasat makineleri küçük ve orta büyüklükteki üreticilerin alımını kolaylaştırmak üzere desteklenmesi gerekmektedir. Ayrıca, gövde ve anadal sarsıcı gibi büyük makinaların da teşvik kapsamına alınması önerilmektedir.

Sektörle ilgili istatistiki veriler güncel olmadığından rekolte tahmin çalışmaları uzmanların sadece tecrübeleri ve gözlemlerine dayanarak yapılmaktadır. Başta ağaç sayısı olmak üzere, sektördeki verilerin güncelleştirilmesi gerekmektedir. Uzaktan algılama sistemleri kullanılarak, bir coğrafi bilgi sistemi ve güvenilir veri tabanı oluşturulmalıdır. Bunun için oluşturulacak projeye AB, Bakanlığımız ve Sektör Temsilcilerince destek sağlanması uygun olacaktır.

Zeytinyağına ilişkin elde edilen verilerin değerlendirilmesi, bölgesel potansiyelin takibi, destekleme politikalarının ve pazarlama stratejilerinin sağlıklı veriler ile oluşturulması amacıyla üretilen zeytinyağı miktarının, kalitesinin bilinmesi şarttır. Eldeki tek veri olan rekolte raporunun yanında, **Zeytin sıkım ünitelerine sayaç takılarak üretilen zeytinyağı miktarının net olarak ortaya konması gerekmektedir.** Bu sayede kayıtdışı üretim ve satışın da tahmin edilmesi mümkün

olabilecektir. Aynı zamanda serbest yağ asitliği ve kalite sınıfı da beyan esaslı olarak kayıt altına alınmalıdır. Üretici/üreticiden adı altında satılan genellikle markasız veya sahte markalı pet ambalajlarda veya beyaz tenekelerdeki bu zeytinyağlarının kontrol edilmesi, kayıt altına alınmasına yönelik yeni düzenlemelerin getirilmesi, küçük üreticilerin butik üretimlerinin teşvik edilmesi firma kurma ve markalaşma çalışmalarının teşvik edilmesi, sağlıklı ve standart ürünleri pazarlayabilmeleri için Gıda Kodeksinde bu üreticiler için faaliyetlerini kolaylaştırıcı düzenlemelerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Zeytincilik üzerine yapılan Ar-Ge çalışmalarının daha yüksek bütçeler ile desteklenmesi ve sektörün modern tekniklere ulaşımının sağlanması önerilmektedir.

Zeytinin toplanmasından zeytinyağı elde edilmesine, işlenmesinden depolanması ve ambalajlanmasına kadar olan süreçte kalite kayıpları sıkça gerçekleşmektedir. Bu kayıpların önüne geçebilmek için üretici ve sanayicilere kalite kayıpları konusunda bilgilendirme amaçlı eğitimler verilmeli, hasat sezonunda kontroller yapılmalı, kaliteli yağlar prim sisteminde ayrıca değerlendirilmelidir. Ayrıca zeytinyağı ticareti yapan, bölgelerinde üreticilerden zeytinyağı toplayarak toptan ya da perakende ticareti ile uğraşan kişilerin yetkilendirilmesi için eğitilerek sertifika almaları sağlanmalıdır. Lisanslı Depoculuğun teşvik edilmesi, modern laboratuvarlarda kalite kontrollerinin doğru bir şekilde yapılarak sağlıklı depolama sistemlerinin kurulması teşvik edilmelidir.

Kalite değerleri yükseltilmeli, paketleme tesislerinin kurulması ve zeytinyağı üretiminin ihracata yönelik olması için günün koşullarına uygun, uluslararası rekabet yapılabilecek şekilde destekleme modeline geçilmelidir, “Kaliteli Türk Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı” konsepti ile devlet tarafından hedef pazarlarda etkili tanıtım faaliyetleri başlatılmalıdır.

Zeytinyağı sektörümüzün yan ürünü olan prina ve karasu, çevreyi kirletici olarak algılanmakta bu durum sanayicilerimizin özellikle atık su deşarj sorununa yönelik çözüm sağlanamadığı için sektörde ciddi sıkıntılara neden olmaktadır. Bu kapsamda Merkezi Madrid’de bulunan Uluslararası Zeytin Konseyi’nin (IOC) Fonds Commun pour les Produits de Base (CFC) ile birlikte gerçekleştirdiği “Recycling of Vegetable Water and Olive Pomace on Agricultural Land” konulu CFC/IOOC/04 no’lu proje raporu dikkate alınmalıdır. Bu durumda hem sentetik gübre kullanımı azaltılabilir, hem bilinçsiz gübre kullanımı önlenmiş olur ve hem de sektörümüzde sürekli olarak çevre kirliliğine neden oldukları gerekçesi ile ceza ödemek zorunda bırakılan sanayicimizin ürünleriyle katma değer yaratmasına imkan sağlanmış olacaktır.

Sektörümüzün diğer bir önemli sorunu ise, Afrin’den ihraç kaydı ile getirilen ve serbest bölgelerde işlendikten sonra ihraç edilmesi gereken zeytinyağının; iç piyasaya arz edilmesi, ticarete haksız rekabet yaratılması ve bu sürecin yüksek üretim maliyetleri altında ezilen üretici fiyatları üzerine baskı yaratması sorunudur.

Sektörümüzün yıllardır devam eden en önemli sorunu taklit, tağşiş ve kayıt dışılık sorunudur. Özellikle son yıllarda taklit ve tağşişle mücadelede Bakanlığımız denetmenlerince çok sıkı denetim yapılmasına rağmen bu olay yeterince önlenilememektedir. Bunun temel nedeninin; cezaların ve kayıt dışı (markasız ya da sahte markalı) üretimlere yönelik denetimlerinin yetersiz olduğu belirlenmiştir. Taklit ve tağşiş, haksız rekabetin artması ile kayıt dışılığın önlenememesi hem kalite artışını ve hem de sektörün büyümesinin önündeki en önemli engel olmaktadır. Meclis’te bekleyen yasanın bir önce kanunlaşması, cezaların caydırıcı olması konusunda sektörün beklentileri olduğu gözlenmiştir.

Sürdürülebilir tarım, sürdürülebilir ticaret kısacası sürdürülebilir sektör için değer zinciri içinde tüm halkaların eşit olarak yer alması ve haksız rekabetin önlenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda hem üretici maliyetlerini düşürücü tedbirlerin alınması, hem ihracatçımızın uluslararası pazarda rekabet edebilmesi ve

hem de tüketicimizin makul fiyatlardan ürünü tüketebilmesinin sağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan bütüncül bir yaklaşımla tüm sorunlar ele alınmalı, analiz edilmeli ve çözüm yolları uygulanmalıdır.

2021-2022 ÜRETİM SEZONU
SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ
ULUSAL RESMİ TESPİT HEYETİ
ÇALIŞMA PROGRAMI

1. BÖLGE: KUZEY EGE VE MARMARA

Rekolte tespit çalışması: (20-24) Eylül 2021

Katılanlar:

1. Dr. Mustafa Tan- UZZK
2. Selim Kantarcı- UZZK
3. Ayşen Yıldırım- Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
4. Emrah Aksarı- Marmarabirlik
5. Barış Öztürmen - Bunge Gıda
6. Erdal Atsever– Savola Gıda
7. Uğur Güloğlu - Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
8. Süleyman Dönmez – Bandırma Ziraat Odası

Çalışma Programı:

<u>Tarih</u>	<u>Gidilecek Yerler</u>
-20.09.2021	İzmir, Bergama, Dikili, Ayvalık (Pazartesi Konaklama)
-21.09. 2021	Ayvalık, Gömeç, Burhaniye, Havran, Edremit (Salı Konaklama)
-22.09. 2021	Edremit, Altınoluk, Küçükkuyu, Ayvacık, (Çarşamba Konaklama)
-23.09. 2021	Bayramiç, Ezine, Çanakkale (Perşembe Konaklama)
-24.09. 2021	Edincik, Erdek, Mudanya, İznik, Orhangazi, Gemlik (Cuma Dönüş)

2. BÖLGE: İZMİR VE ÇEVRESİ

Rekolte tespit çalışması: (20-25) Eylül 2021

Katılanlar:

1. Neslihan Uzun – Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
2. Sait Kaya - Akhisar Ziraat Odası
3. Bilge Keykubat- İzmir Ticaret Borsası
4. Ulaş Çokoğullu -Marmarabirlik
5. Rahmi Balsarı – Ege İhracatçı Birlikleri
6. İsmet Uçar – UZZK
7. Ummuhan TİBET - UZZK

Çalışma Programı:

<u>Tarih</u>	<u>Gidilecek Yerler</u>
-20.09.2019	İzmir, Manisa, Saruhanlı, Akhisar (Pazartesi Dönüş)
-21.09.2019	Akhisar, Kırkağaç, Soma (Salı Dönüş)
-22.09.2019	Gölmarmara, Salihli, Ahmetli, Turgutlu, Kemalpaşa, (Çarşamba Dönüş)
-23.09.2019	Torbalı, Tire, Ödemiş, Bayındır, Selçuk, (Perşembe Dönüş)
-24.09.2019	Merkez, Menderes, Seferihisar (Cuma Dönüş)
-25.09.2019	Mordoğan, Karaburun, Urla (Cumartesi Dönüş)

3. BÖLGE: GÜNEY EGE

Rekolte tespit çalışması: (20-25) Eylül 2021

Katılanlar:

1. Mert Murat-Tariş
2. Özgür Dursun - Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
3. Andaç Cavdar- Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
4. Okan Borazan - Aydın Ticaret Borsası
5. Mehmet Cavlı – UZZK
6. Utku Saygılı – Aydın Efeler Ziraat Odası

Çalışma Programı:

<u>Tarih</u>	<u>Gidilecek Yerler</u>
-20.09.2021	İzmir, Germencik, İncirliova, Koçarlı, (Pazartesi Konaklama)
-21.09.2021	Köşk, Aydın (Salı Konaklama)
-22.09.2021	Aydın, Sultanhisar, Nazilli, Bozdoğan, (Çarşamba Konaklama)
-23.09.2021	Nazilli, Karacasu, Kuyucak, Buharkent, Yenipazar (Perşembe Konaklama)
-24.09.2021	Karpuzlu, Çine, Muğla, Yatağan, Bodrum (Cuma Konaklama)
-25.09.2021	Milas, Söke, Kuşadası, İzmir (Cumartesi Dönüş)

4. BÖLGE: AKDENİZ VE GÜNEYDOĞU

Rekolte tespit çalışması: (13-18) Eylül 2021

Katılanlar:

1. Ahmet Sarıkaya -Ticaret ve Sanayi Kontuvarı
2. Mehmet Ulaş – Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
3. Çiğdem Ceren- Hatay Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
4. İsmail Yaman - Hatay Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
5. Zafer Tan – Antalya Ticaret Borsası
6. Mustafa Fettahoğlu – Antalya Ticaret Borsası
7. Sıddık DURMAZ – Nizip Ziraat Odası

Çalışma Programı:

<u>Tarih</u>	<u>Gidilecek Yerler</u>
-13.09.2019	Adana- Osmaniye, Kahramanmaraş (Pazartesi Konaklama)
-14.09.2019	Hatay- Altınözü, Kırıkhan, Hassa, Antakya, Hacıpaşa Yayladağ, Samandağ (Salı Konaklama)
-15.09.2019	Musabeyli, Kilis, Elbeyli, Oguzeli, Uluyatır, Gaziantep (Çarşamba Konaklama)
-16.09.2019	Nizip, Adana, Yumurtalık, Karaisalı, Tarsus, Mersin (Perşembe Konaklama)
-17.09.2019	Mersin, Silifke, Mut (Cuma Konaklama)
-18.09.2019	Gazipaşa, Alanya, Manavgat, Antalya (Cumartesi Dönüş)

1-) 2021-2022 ÜRETİM SEZONU KUZEY EGE – MARMARA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU:

Çalışmalarımızda heyetimiz İzmir'in kuzey ilçeleri ile Balıkesir, Çanakkale ve Bursa illerinin ilçe, köy ve beldelerinde bulunan zeytinliklerde teknik incelemeler yapmış, Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri, Tarım Satış Kooperatifleri, üreticiler, zeytin ve zeytinyağı işletmeleriyle görüşmeler gerçekleştirmiştir. Çalışma kapsamında yapılan görüşmelerde geçen yıl bölge genelinde yapılan rekolte tahmininin üzerinde bir üretimin gerçekleştiği belirtilmiştir. Rekolte heyetlerinin çalışma programında yer alan ilçelerde üretim miktarları ile üretimin sofralık ve yağlık olarak dağılımı; heyet üyelerinin arazi gözlemi, sektör ve Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri ile görüşmeleri sonucunda tahmin edilmiştir. Heyetimizin arazi programında yer almayan ilçelerdeki ürün tahminleri, arazi programında yeralan illerdeki üretim ortalamaları dikkate alınarak tabloya yansıtılmıştır. Heyet, çalışmalarını 20-24 Eylül 2021 tarihlerinde gerçekleştirmiştir. Bu tarihten sonra gerçekleşebilecek olan iklim değişikliklerine ve olası uygulamalara bağlı farklılıklar gözlemlenebilir. Heyetimizin görev yaptığı bölgelerde zeytin hastalıkları ile ilgili herhangi bir zarar görülmemiş olup, bahsi edilen kısmi zararlar ekonomik sınırın altında tespit edilmiştir. Çiçeklenme zamanında yaşanan olumsuz iklim şartlarından (yağış, sıcaklık vs.) dolayı bölgeler arasında verim farklılıkları gözlenmiştir.

a-) İZMİR

2021–2022 Sezonu zeytin ve zeytinyağı rekoltesi tahmin heyeti olarak İzmir İli Bergama, Dikili, Aliğa İlçeleri ve köylerinde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. Zeytincilikte önemli bir yere sahip olan bu ilde üreticiler, kooperatifler, sanayiciler ile Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri'nde ilgili teknik personellerle görüşülmüştür.

Bergama: Bergama Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve Bergama Merkez Üretici Kooperatifi ile görüşülmüştür. Mayıs ayında çiçeklenme döneminde yaşanan yağış ve sonrasındaki yüksek sıcaklıktan dolayı rekoltede düşüklük olduğu belirtilmiştir. İlçe

Müdürlüğü tarafından gerekli uyarıların yapıldığı bildirilmiş ve çalışmanın yapıldığı dönemde zeytinle ilgili herhangi bir zararlıya rastlanmamıştır. Bu sene çalışmanın yapıldığı dönemde sulanmanın yapılmadığı arazilerde kuraklığın etkisi gözlemlenmiştir.

Dikili: Dikili İlçe Tarım Müdürlüğü ile görüşülmüştür. Sahil kısımlarında Gemlik varyetesinde ağaçlarda doluluk oranının az olduğu (Salihler, Kabakum, Yenice) gözlemlenmiştir. Bölge genelinde Ayvalık çeşidinde bu yıl verimin nispeten yüksek olduğu, Gemlik çeşidinde ise daha düşük olduğu yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. Hastalık ve zararlı ile ilgili şikayet olmadığı, ancak kuraklıkla ilgili sorun yaşandığı bildirilmiştir.

Aliağa: Üreticiler ve Tarım Satış Kooperatifleriyle görüşülmüştür. Mayıs ayında çiçeklenme döneminde yaşanan yağış ve sonrasındaki yüksek sıcaklıktan dolayı rekoltede büyük düşüklük olduğu, hastalık ve zararlı ile ilgili şikayet olmadığı, ancak kuraklıkla ilgili sorun yaşandığı bildirilmiştir.

b-) ÇANAKKALE

Çanakkale ilinde Merkez, Ayvacık, Ezine, Bayramiç ve Eceabat ilçelerine bağlı köy ve beldelerde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, Tarım Satış Kooperatifleri, zeytinyağı işletmecileri ve üreticiler ile görüşmeler sonucunda 2021-2022 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır.

Bu sezon Çanakkale ilinde zeytin yetiştiriciliği yapılan bölgelerde zeytinlerin veriminin düşük olduğu, ancak bağlamış olan meyvelerin sağlam ve iri olduğu, hasat düzgün yapılırsa sofralık miktarın yüksek olacağı tahmin edilmektedir. Ayvacık ilçesinde verimin geçen yıla oranla biraz daha yüksek olduğu, Ezine ilçesinde ise geçen yıla oranla daha düşük verim olduğu bildirilmiştir. Bayramiç ilçesinde Tarım ve Orman İlçe Müdürlüğü ile yapılan görüşmede üreticilere 2 kez ilaçlama uyarısı yapıldığı, bir önceki yıla göre verimin daha iyi olduğu belirtilmiştir.

Çanakkale ili genelinde meyve veren **5.050.132** adet, meyve vermeyen **503.266** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **6,9** kg zeytin hesabıyla toplam **34.635** ton zeytin tanesi elde edileceği, bunun **6.308** ton'un sofralığa, **28.327** ton'un yağlığa ayrılacağı, ortalama **1/5,4** randıman ile **5.277** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür.

c-) BALIKESİR

2021–2022 Sezonu zeytin ve zeytinyağı rekoltesi tahmin heyeti olarak Balıkesir İli Ayvalık, Gömeç, Burhaniye, Havran, Edremit, Erdek, Bandırma İlçeleri ve köylerinde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. Zeytincilikte önemli bir yere sahip olan bu ilde üreticiler, kooperatifler, sanayiciler ile Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri'nde ilgili teknik personellerle yapılan görüşmeler sonucunda 2021/2022 zeytin ve zeytinyağı sezonu ile ilgili bilgiler edinilmiştir.

Ayvalık: Üretici ve Sanayici ile görüşüldü. Ayvalık bölgesinde ova arazilerdeki zeytinliklerde orta düzeyde, yüksek kesimlerdeki zeytinliklerde ise yüksek düzeyde meyve tutumunun olduğu gözlemlendi. Ayvalık genelinde verimin geçen yıla göre yüksek olduğu, ancak tam dolu olduğu döneme göre de düşük olduğu belirlendi. Hastalık ve zararlı ile ilgili şikayet olmadığı, ancak yazın kurak geçmesinden dolayı sulama yapılmayan arazilerde yağışa ihtiyaç olduğu gözlemlenmiştir.

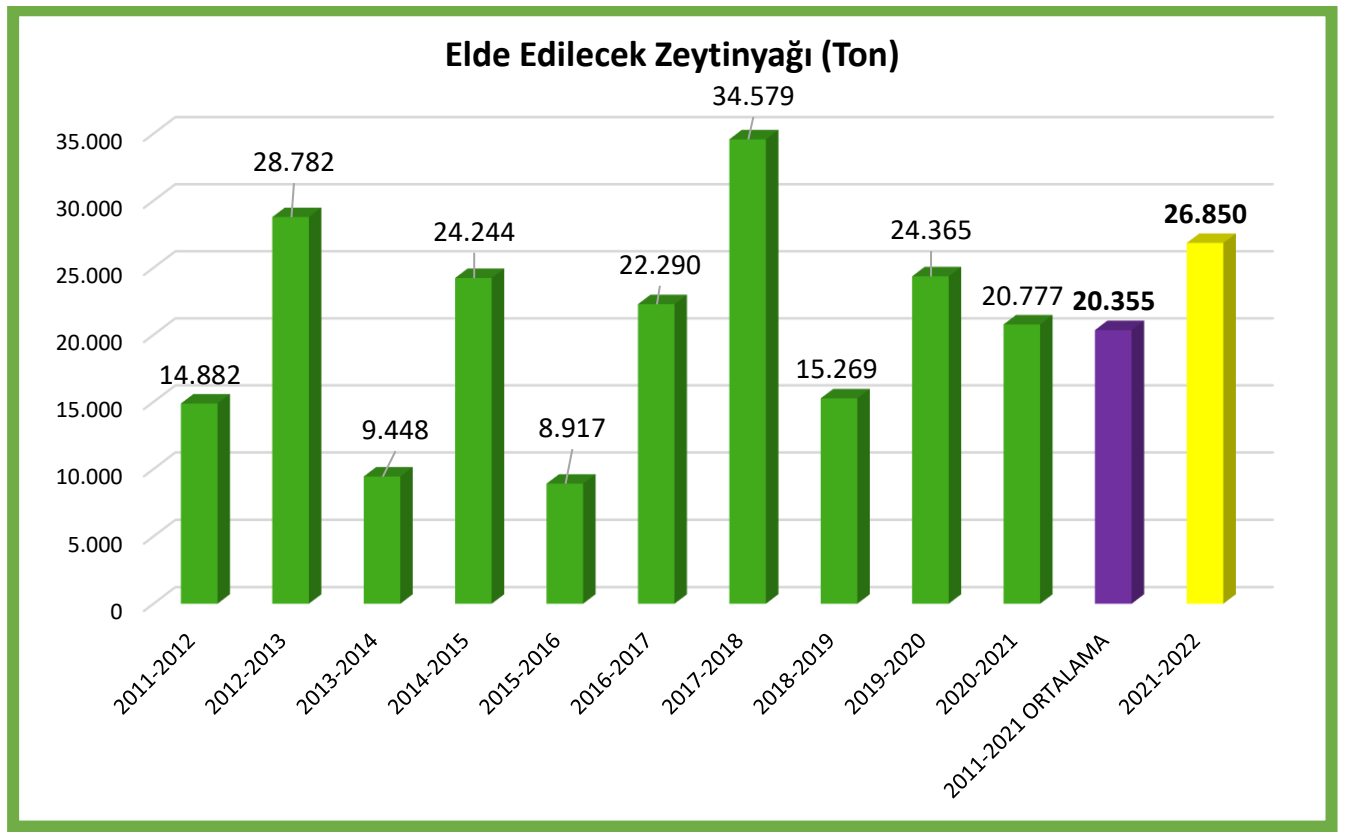
Gömeç: Gömeç ilçesinde ağaç veriminin Ayvalık ilçesine benzer bir durum gösterdiği, Gömeç bölgesinde ova arazilerde Gemlik çeşidinin çok az olduğu, yüksek kesimlerde ise Ayvalık çeşidinin yüksek düzeyde meyve tutumu yaptığı gözlemlenmiştir.

Burhaniye, Edremit, Havran : Burhaniye ve Edremit Bölgelerinde var yılının yaşandığı, bölgede yağış haricinde bir ihtiyacın olmadığı, hastalık ve zararlı ile ilgili şikayet olmadığı ve sulamanın olduğu yerlerde tanelerin ve verimin iyi olduğu gözlemlendi. Havran ilçesinde ise Mayıs ayında çiçeklenme döneminde yaşanan yağış ve sonrasındaki yüksek sıcaklıktan dolayı rekolte de büyük düşüklük olduğu, ancak tutan tanelerin iri olduğu ve sofralık olarak değerlendirilmesinin daha olası olduğu belirtilmiştir.

Erdek, Bandırma: Bu bölgelerde Erdek merkezde ürünün yok denecek kadar az olduğu, köylerde ise verimin iyi olduğu ve bu çerçevede Erdek Bölgesi genel olarak değerlendirildiğinde geçen yıla nazaran ürünün daha iyi olduğu belirtilmiştir. İlçe Müdürlüğü'nün 2 kez ilaçlama uyarısı yaptığı bildirildi. Erdek ve Bandırma ilçeleri genel olarak değerlendirildiğinde kuzey bölgelerde Ocak ve Şubat aylarında hafif don zararı gözlemlendiği belirtilmiştir. Zeytin sineği zararlısı görülmemiş, halkalı leke hastalığı zarar vermemiştir.

BALIKESİR REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2011-2012	10.791.556	551.985	9,8	106.117	31.707	74.411	14.882	5,0
2012-2013	10.862.683	568.493	16,5	178.787	34.877	143.910	28.782	5,0
2013-2014	10.826.051	543.244	6,7	72.704	26.407	46.296	9.448	5,0
2014-2015	10.772.039	529.660	14	149.768	28.549	121.219	24.244	5,0
2015-2016	10.829.549	569.462	5,5	59.774	15.160	44.583	8.917	5,0
2016-2017	10.888.511	510.065	17	187.282	28.689	158.593	22.290	7,0
2017-2018	11.024.813	497.990	22,3	245.392	40.688	204.704	34.579	5,9
2018-2019	11.038.624	473.990	10,0	109.902	26.455	83.447	15.269	5,5
2019-2020	11.085.551	503.547	14,7	163.131	41.307	121.824	24.365	5,0
2020-2021	11.156.055	571.645	11,7	130.575	14.958	115.617	20.777	5,6
2021-2022	11.320.434	555.862	15,7	177.833	42.993	134.840	26.850	5,0

Tablo 1: Balıkesir ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Şekil 1: Balıkesir ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Balıkesir ili genelinde meyve veren **11.320.434** adet, meyve vermeyen **555.862** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **15,7** kg zeytin hesabıyla toplam **177.833** ton zeytin tanesi elde edileceği, bunun **42.993** ton'un sofralık, **134.840** ton'un yağlık ayrılacağı, ortalama **1/5,0** randıman ile **26.850** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür.

d-) BURSA

Bursa ilinde, Mudanya, Gemlik, Orhangazi ve İznik ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan köylerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, Tarım Satış Kooperatifleri, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ve üreticiler ile görüşmeler sonucunda 2021-2022 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır.

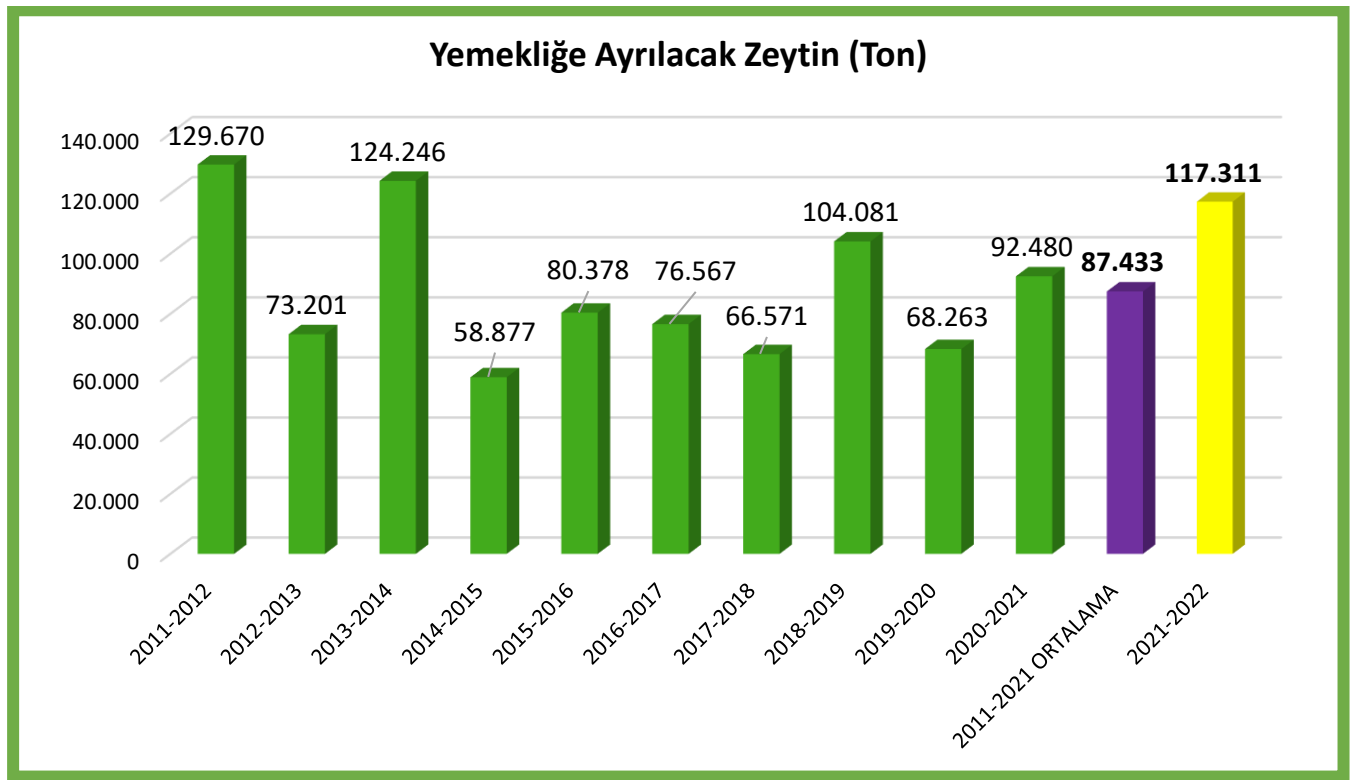
Mudanya, Gemlik: Mudanya'nın ova ve Güney taraflarında kış döneminde gerçekleşen soğuktan dolayı zeytinlerin yoğun oranda soğuk zararına uğradığı ve

zeytinlerin oldukça az olduğu bu sebeple rekoltenin olumsuz yönde önemli ölçüde etkilendiği öğrenilmiştir. Gemlik ilçesinde tane tutumunun ve tane özelliklerinin iyi olduğu, bazı bölgelerde soğuk zararının burada da görüldüğü ancak bu zarar düzeyinin rekolteyi önemli derecede etkilemediği anlaşılmıştır.

Orhangazi, İznik: Çiçeklenme döneminde mevsimin gayet güzel gittiği, akabinde vejetasyon döneminde de tane gelişiminin güzel olduğu bu sebeple de son yılların en yüksek rekoltesinin beklendiği gözlenmiştir. İznik İlçesinde bazı lokasyonlarda soğuk zararının olduğu ancak bu zararın Mudanya ilçesindeki kadar olumsuz etki yaratmadığı görülmüştür.

BURSA REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg.)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2011-2012	8.909.780	697.380	17,4	155.458	129.670	25.788	5.157,70	5,0
2012-2013	9.648.712	789.349	8	76.758	73.201	3.556	711	5,0
2013-2014	9.573.748	769.559	15,5	147.995	124.246	23.748	4.750	5,0
2014-2015	9.580.596	775.939	6	61.279	58.877	2.402	480	5,0
2015-2016	9.534.284	733.927	9,4	89.309	80.378	8.931	1.786	5,0
2016-2017	9.495.221	729.085	9	100.244	76.567	23.677	2.228	6,7
2017-2018	11.146.095	687.312	7,8	86.827	66.571	20.256	3.341	6,1
2018-2019	11.437.422	418.660	13,0	148.686	104.081	44.606	8.921	5,0
2019-2020	11.389.281	229.185	7,5	85.053	68.263	16.790	3.358	5,0
2020-2021	11.835.963	220.232	10,3	121.461	92.480	28.981	5.796	5,0
2021-2022	11.792.955	189.360	12,4	146.521	117.311	29.209	5.830	5,0

Tablo 2: Bursa ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Şekil 2: Bursa ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık sofralık zeytin miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Bursa ili genelinde meyve veren **11.792.955** adet, meyve vermeyen **189.360** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **12,4** kg zeytin hesabıyla toplam **146.521** ton zeytin tanesi elde edileceği, bunun **117.311** ton'un sofralığa, **29.209** ton'un yağlığa ayrılacağı, ortalama **1/5,0** randıman ile **5.830** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür.

2-) 2021-2022 ÜRETİM SEZONU ORTA EGE- MANİSA, İZMİR KÜÇÜK MENDERES HAVZASI, İZMİR YARIMADA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU:

Heyet çalışmalarına 20.09.2021 tarihinde başlamış ve sırasıyla Manisa-Merkez, Saruhanlı, Akhisar, Kırkağaç, Soma, Gölarmara, Salihli, Ahmetli, Turgutlu, Kemalpaşa, İzmir, Torbalı, Tire, Ödemiş, Bayındır, Menderes, Seferihisar, Urla, Karaburun, Selçuk İl, ilçe ve zeytin yörelerinde incelemeler ve tespitlerde bulunmuş 25.09.2019 tarihinde çalışmalarını tamamlamıştır.

a-) MANİSA

Manisa genelinde geçen seneye oranla verimde düşüklük söz konusudur. Bölge genelinde yaşanan kuraklık neticesinde özellikle sulanamayan alanlarda önemli verim kaybı gerçekleşmiştir. Kuraklığın neden olduğu kalite kaybı nedeni ile sofralıktan bir miktar yağlığa geçiş olacağı ön görülmektedir.

Geçen yıldan devreden zeytinyağı ve sofralık zeytinin üreticilerde çok bulunmadığı, turistik bölgelere yönelik çalışan işletmelerde ise pandemi nedeniyle stoklarının olduğu söylenebilir.

Hastalık zararlı konusunda bu bölgede sıkıntı yaşanmamıştır. Manisa ili genelinde bu yıl özellikle meyve kalitesini etkileyen zeytin sineği zararlısının yaygın olarak görülmediği belirtilmektedir.

Zeytin hasadında makineleşme oranının düşük olduğu görülmektedir. Sebebinin ise makinelerin pahalı olması ve bölgedeki çeşitleri tam anlamıyla işlevsel olarak hasat edememesi gösterilmektedir. Üreticilerin hasat makinelerine destek konusunda Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan beklentileri olduğu belirtilmektedir.

Zeytin üreticilerinin, zeytin alımında kullanılan zeytin eleklerinin standart olmamasından dolayı sıkıntı yaşamakta oldukları ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması hususunda talepleri vardır.

İl genelinde zeytin tarımına yönelik ilginin devam ettiği, Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri ve Ziraat Odalarının verdiği uyarıların dikkate alınarak kültürel işlemler ve zirai mücadelelerin yapıldığı görülmüştür.

Şehzadeler ve Yunus Emre (Manisa-Merkez): İl Müdürlüğünce, ağırlıklı çeşidin Gemlik olduğu ve bunu Domat ve Uslu'nun takip ettiği belirtildi. Geçen yıla göre verimin düşük olduğu belirtilmiştir.

Saruhanlı: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nce zeytin alanlarının %30'unda damlama sulama yapıldığı, yeni dikilen çeşitlerin genelde "Trilye" çeşidi olduğu

belirtilti. Arazi gezilerinde ve üreticilerle yapılan görüşmelerde zeytin veriminin geçen seneye göre biraz daha iyi olduğu gözlemlendi.

Gölmarmara: İlçede zeytin varlığının yoğun olduğu mahallelerde Nisan ayında yaşanan don olayı sebebiyle verimin beklenenin altında olduğu belirtildi. İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından hastalık ve zararlı konusunda sıkıntı yaşanmadığı, zeytin sineği için iki kere ilan verildiği söylendi.

Akhisar: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Akhisar Ziraat Odası ve üreticilerle yapılan görüşmelerde, hastalık ve zararlılar konusunda gerekli uyarıların yapıldığı, üreticilerin de uyarılar doğrultusunda tedbirler aldığı belirtildi. Hastalık ve zararlı konusunda herhangi bir sıkıntı olmadığı görüldü. Bölgede ova kesimlerinde bulunan zeytinlerde verimin düşük olduğu ama zeytin tanelerinin iri ve kaliteli olduğu görüldü. Elde edilecek zeytinin büyük oranda sofralık olarak değerlendirileceği, yağlığa ayrılacak zeytinin sulanmayan bahçelerde buruşan tanelerden olacağı belirtildi.

Kırkağaç: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede geçen yıla göre verimin daha iyi olduğu özellikle sulanan bahçelerde kalitenin iyi olduğu ama sulanan zeytinlik alanlarının ise sadece %20 civarında olduğu öğrenildi. Sulanmayan bahçelerde kuraklık sebebiyle buruşmalar olduğu görüldü. Arazilerde hastalık ve zararlı konusunda sıkıntı olmadığı tespit edildi.

Soma: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede “Soma Zeytinyağı” üzerine coğrafi işaret almak için çalışmalar yapıldığı, %15 civarında sulanan arazinin olduğu bu sebeple zeytinlerin çoğunlukla yağlık olarak değerlendirildiği öğrenildi. Arazilerde hastalık ve zararlı konusunda sıkıntı olmadığı tespit edildi.

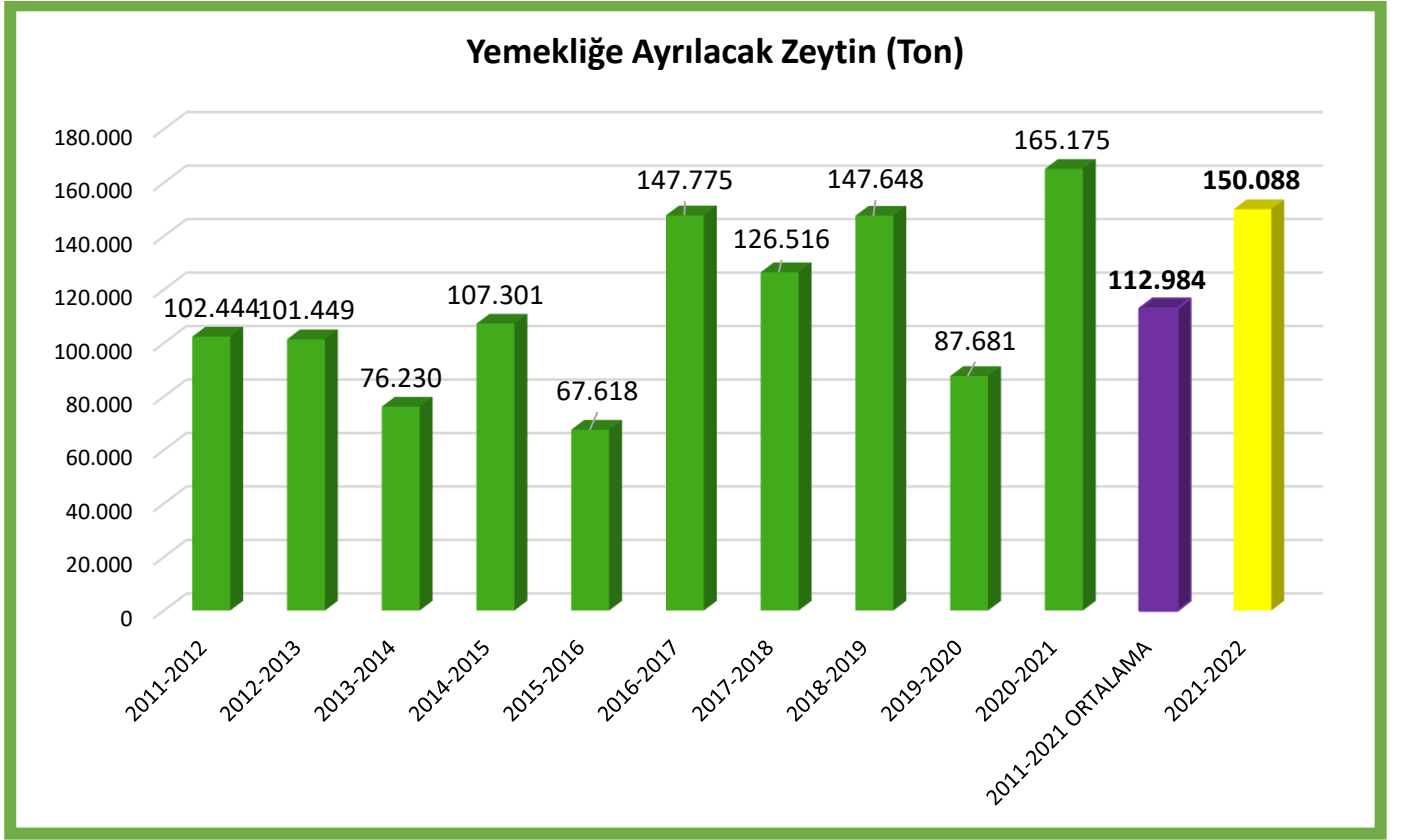
Salihli: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ve üreticilerle yapılan görüşmelerde, sulanan alanlarda verimin iyi olduğu fakat soğuk zararının etkisiyle ağaçların tam verimde olmadığı öğrenilmiştir. Bölgede sık dikim olan arazilerde kara koşnil zararlısı görülmektedir.

Ahmetli: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerde ilçede verimin geçen seneye göre düşük olduğu ama zeytinlik alanlarının büyük oranda sulandığı öğrenilmiştir. Üreticilerin dekarda 300 kg civarında zeytin elde edeceği belirtilmiştir.

Turgutlu: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nce verimin bu sene düşük olduğu bölgedeki zeytinlerin çoğunlukla yağlık olarak değerlendirildiği öğrenildi. Sofralık zeytinlerin de en az yarısının yağlığa ayrılacağı tahmin edilmektedir.

MANİSA REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2011-2012	13.498.160	6.642.948	12,4	167.976	102.444	57.143	10.568,30	5,4
2012-2013	15.979.720	4.646.803	11,3	180	101.449	78.347	14.107	5,6
2013-2014	16.897.067	3.563.390	7,5	126.327	76.230	50.096	9.101	6,0
2014-2015	17.363.626	3.803.210	10	181.882	107.301	74.581	14.571	5,1
2015-2016	18.395.421	3.399.339	5,5	101.887	67.618	34.269	7.118	4,8
2016-2017	18.820.588	3.448.535	15	289.837	147.775	142.062	15.596	7,5
2017-2018	19.546.500	3.124.404	13,0	254.878	126.516	128.362	20.869	6,2
2018-2019	18.674.379	3.152.198	16,6	310.067	147.648	162.419	28.525	5,7
2019-2020	19.140.329	3.325.436	7,08	135.458	87.681	47.776	7.963	6,0
2020-2021	21.194.661	3.989.444	15,8	335.121	165.175	169.946	29.815	5,7
2021-2022	21.783.434	4.212.646	12,4	269.309	150.088	119.221	21.289	5,6

Tablo 3: Manisa ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Şekil 3: Manisa ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık sofralık zeytin miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Manisa ili genelinde meyve veren **21.783.434**, meyve vermeyen **4.212.646** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **12,36** kg zeytin hesabıyla toplam **269.309** ton zeytin danesi elde edileceği, bunun **150.087** ton'unun yemekliğe, **119.221** ton'unun yağlığa ayrılacağı, ortalama **5,6** randıman ile **21.289** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür. Gidilmeyen ilçeler için İVA verilerinden, geçen yılki değerlendirmelerden, kişi ve kurumlarla yapılan görüşmelerden faydalanılarak ilçelerin ortalaması alınmıştır.

b-) İZMİR:

2021 yılında il genelinde geçen yıla göre verimin yüksek olduğu, hastalık zararlıların da görülmemesi nedeniyle ürün kalitesinin artacağı düşünülmektedir. Dağlık alanlarda zeytin üretiminin geleneksel yöntemlerle yapıldığı, ova da ise yeni plantasyonların olmadığı gözlemlenmiştir. Bölgede hastalık ve zararlı konusunda sıkıntı yaşanmadığı, kuraklığın verim ve kaliteyi etkilediği görülmüştür.

Torbalı: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede, verimin geçen seneye göre az olacağı belirtildi. Bölgede ilkbahar aylarında yaşanan soğuk zararının verimi etkilediği, zararlı yönünden sıkıntı olmadığı fakat halkalı leke hastalığının yoğun olduğu gözlemlenmiştir.

Bayındır: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede ova bölgesinde zeytin veriminin iyi olduğu ama ağaçların tam verimde olmadıkları belirtilmiştir. Yapılan arazi gözlemlerinde hastalık ve zararlı konusunda sıkıntı olmadığı gözlemlenmiştir.

Ödemiş: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede geçen seneye göre verimin iyi olduğu, hastalık zararlı konusunda sıkıntı olmadığı öğrenildi.

Tire: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede, üreticilerin zeytinliklere ilgilerinin az olması sebebiyle zeytin ağacına bakım yapılmadığı ve yeni dikimin olmadığı öğrenildi. Yapılan arazi gözlemlerinde geçen yıla göre verimin daha düşük olacağı ve hastalık zararlı konusunda sıkıntı olmadığı gözlemlendi.

Kemalpaşa: Ziraat odası ve üreticiler ile yapılan görüşmede, verimin geçen seneye göre iyi olduğu, kuraklık sıkıntısının yaşandığı, hastalık ve zararlıdan yana sorun olmadığı öğrenilmiştir.

Menderes: Üretici ve zeytinyağı işletmecileriyle yapılan görüşmede, geçen seneye göre verimde artış olduğu, yeni dikilen zeytinlerin gemlik çeşidi olmasından dolayı sofralık zeytin üretim oranının artmakta olduğu belirtildi. İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede yaşlı ve bakımsız ağaçlarda verimin az olduğu, ova kısmında sulanan ağaçların verimli olduğu belirtildi. Ayrıca bölgedeki zeytin bahçelerinde sarı ağaçkurdu *Zeuzera pyrina* L. zararının olduğu ve üreticilerin mücadele konusunda yetersiz kaldığı öğrenildi.

Seferihisar: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından verimin geçen yıla göre daha yüksek olacağı belirtildi. Ayrıca hastalık ve zararlı olmadığı ifade edildi.

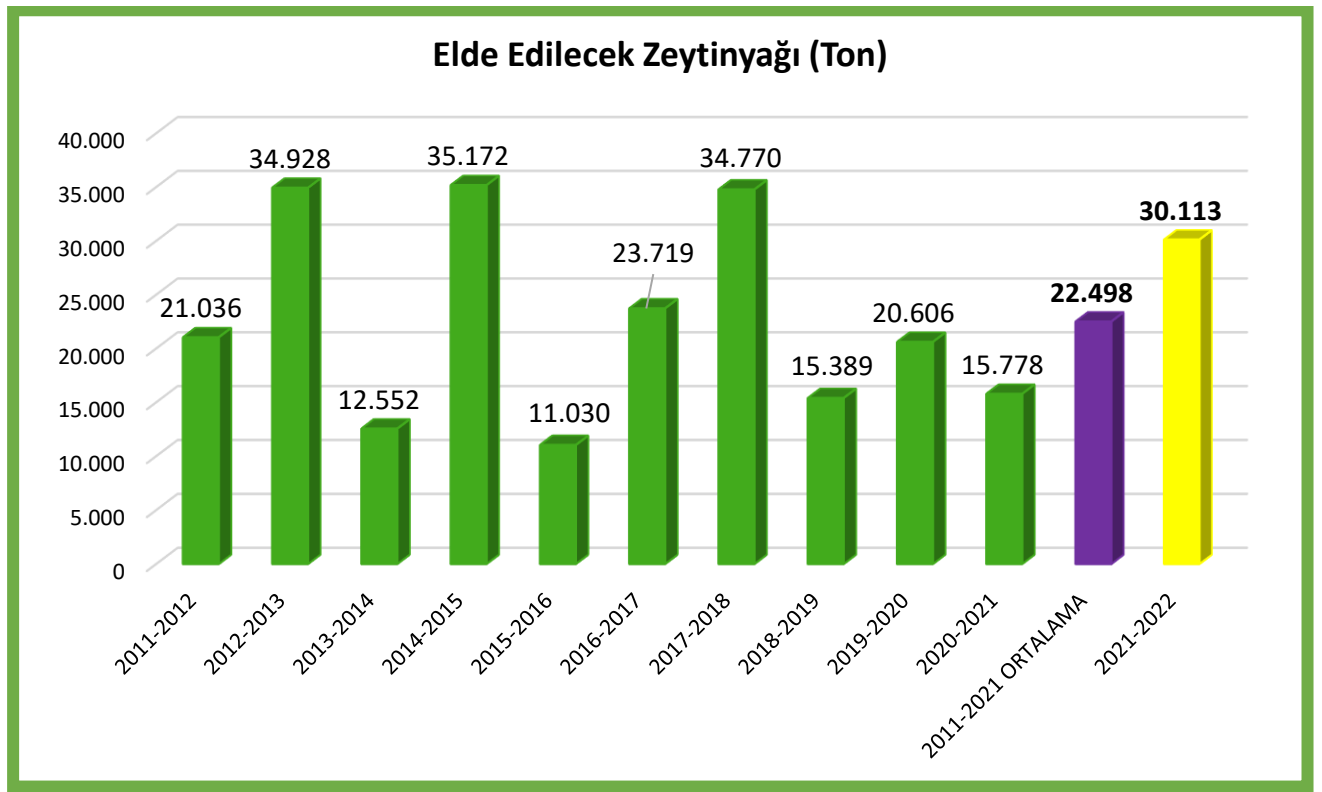
Selçuk: Ziraat odası, işletmeci ve üreticilerle yapılan görüşmede, geneli yağlık olarak değerlendirilen zeytinliklerde geçen yıla göre verimin oldukça iyi olduğu, hastalık zararlı konusunda sıkıntı olmadığı belirtildi.

Urla: Bölgede faaliyet gösteren zeytinyağı işletmeleri ve çiftçilerden edinilen bilgiye göre rekoltenin yüksek olduğu ama ağaçların beklenen verimde olmadığı belirtildi. Geçen yıl dağ bölgesinde yaşanan dolu olayının ağaçların sürgünlerinde yapmış olduğu zararın bu sene de etkisini gösterdiği, dolu yaralarının dal kanseri riskini artırdığı gözlemlendi.

Karaburun: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede yeni kurulan zeytinliklerin de verime geçtiği hastalık ve zararlı konusunda sıkıntı olmadığı fakat son günlerde zeytin sineği sayısında artış olduğu belirtildi. Yapılan arazi gözlemlerinde geçen yıla göre verimin daha iyi olacağı, zeytinlik alanlarında ilaçlama, gübreleme, budama ve sulama gibi bakım işlerinin oldukça sınırlı düzeyde yapıldığı belirlendi.

İZMİR REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2011-2012	14.857.750	3.428.321	7,6	113.338	11.478	101.861	21.036	4,8
2012-2013	15.856.450	2.977.394	11,6	183.238	15.523	167.715	34.928	5,0
2013-2014	15.970.314	3.292.106	4,2	67.694	6.146	61.548	12.552	5,0
2014-2015	16.237.177	2.983.775	12	194.527	24.394	170.133	35.172	4,8
2015-2016	16.104.715	2.798.409	3,3	53.441	6.406	47.035	11.030	4,3
2016-2017	16.124.102	3.271.556	8	179.014	17.664	161.350	23.719	6,6
2017-2018	16.661.123	2.923.030	11,0	183.028	23.169	178.026	34.770	5,1
2018-2019	16.248.942	3.053.569	6,3	102.756	20.340	82.415	15.389	5,4
2019-2020	16.743.314	3.963.059	7,0	117.682	14.654	103.028	20.606	5,0
2020-2021	17.364.343	3.866.973	5,5	94.875	15.827	79.048	15.778	5,0
2021-2022	16.823.256	3.792.130	10,0	168.931	18.366	150.564	30.113	5,0

Tablo 4: İzmir ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

***Şekil 4:** İzmir ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).*

İzmir ili genelinde meyve veren **16.823.256** adet, meyve vermeyen **3.792.130** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **10,0** kg zeytin hesabıyla toplam **168.981** ton zeytin danesi elde edileceği, bunun **18.366** ton'un yemekliğe, **150.564** ton'un yağına ayrılacağı, ortalama 5 randıman ile **30.113** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür. Gidilmeyen ilçeler için İVA verilerinden yararlanılmıştır.

3-) 2021-2022 ÜRETİM SEZONU GÜNEY EGE- AYDIN, MUĞLA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU:

a-) AYDIN

2021-2022 sezonunda il genelinde ürün rekoltesinin geçen yıla göre oldukça fazla olduğu, bahçeler bazında rekolteye esas ürünün bölgeden bölgeye farklılık göstermekle beraber dağlık arazilerde yoğunlaştığı bilgisine ulaşılmıştır.

Bölge genelinde çiçeklenme döneminde herhangi bir sorun gözlenmemesi nedeniyle ürün miktarında geçen yıla göre önemli bir artış görülmüş, devam eden

süreçte ise, yağışların yetersiz olması nedeni ile, sulanamayan alanlarda meyve et/çekirdek oranının düşük olduğu ve meyvelerde buruşmaların olduğu görülmüştür.

Yüksek sıcaklık ve düşük nem nedeniyle bölgelerde Halkalı Leke hastalığını oluşturacak iklim özellikleri ortaya çıkmamıştır. Bu nedenle bölgenin tamamında Halkalı Leke hastalığı açısından herhangi bir soruna rastlanmamıştır.

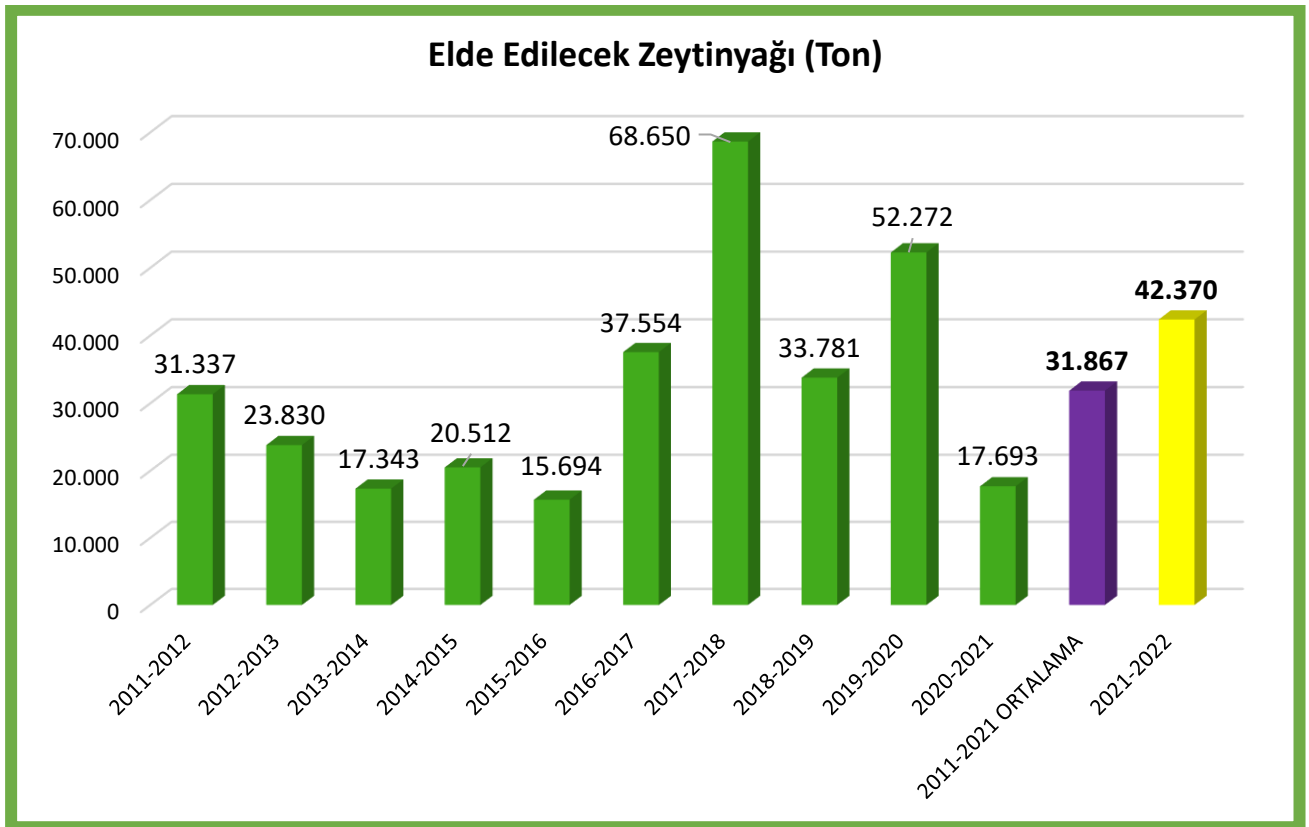
Aydın merkez ve ilçelerinde verimin dalgalı olduğu özellikle sulanabilen alanlarda daha iyi olduğu gözlenmiştir.

Aydın ilindeki ürün hasadında hasat makinesi kullanımının yaygın olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bölgede ortalama olarak hasat makinası kullanıcı yevmiyesinin 250-300TL/gün, erkek yevmiyesinin 200 TL/gün, kadın yevmiyesinin ise 100 TL/gün olduğu öğrenilmiştir.

Aydın ili genelinde son 10 yılın hasat sezonları incelendiğinde, zeytin ve zeytinyağı üretiminde oldukça dalgalı bir grafiğin olduğu görülmektedir. Ülkemizin zeytinyağı üretiminde lider rol oynayan Aydın ilimizdeki üretimin bu kadar değişken olmasının nedenlerinin periyodisite başta olmak üzere araştırılmaya ihtiyacı olduğu görülmektedir.

AYDIN REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2011-2012	21.631.923	2.445.775	9,5	205.233	44.592	160.641	31.337	5,1
2012-2013	21.940.698	2.495.217	7,9	173.639	49.778	123.861	23.830	5,2
2013-2014	22.058.345	5.871.777	5,5	120.421	26.308	94.113	17.343	5,0
2014-2015	22.076.091	2.251.196	7	152.651	48.053	104.598	20.512	5,1
2015-2016	21.941.499	2.408.727	5,3	117.173	39.568	77.605	15.694	4,9
2016-2017	22.201.194	2.324.978	11	283.151	58.239	224.912	37.554	6,0
2017-2018	22.811.443	2.292.496	19,3	440.796	77.676	363.120	68.650	5,3
2018-2019	22.387.754	2.514.812	9,0	200.889	31.985	168.904	33.781	5,0
2019-2020	22.193.288	2.430.472	17,4	334.030	77.049	256.981	52.272	4,9
2020-2021	22.092.794	2.468.514	5,5	120.704	31.622	89.082	17.693	5,5
2021-2022	21.559.929	2.228.534	13,3	287.749	43.693	244.056	42.370	5,8

Tablo 5: Aydın ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Şekil 5: Aydın ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Aydın ili genelinde meyve veren **21.559.929** adet, meyve vermeyen **2.228.534** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **13,3** kg zeytin hesabıyla toplam **287.749** ton zeytin tanesi elde edileceği, bunun **43.693** ton'un sofralığa, **244.056** ton'un yağlığa ayrılacağı, ortalama **1/5,8** randıman ile **42.370** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür.

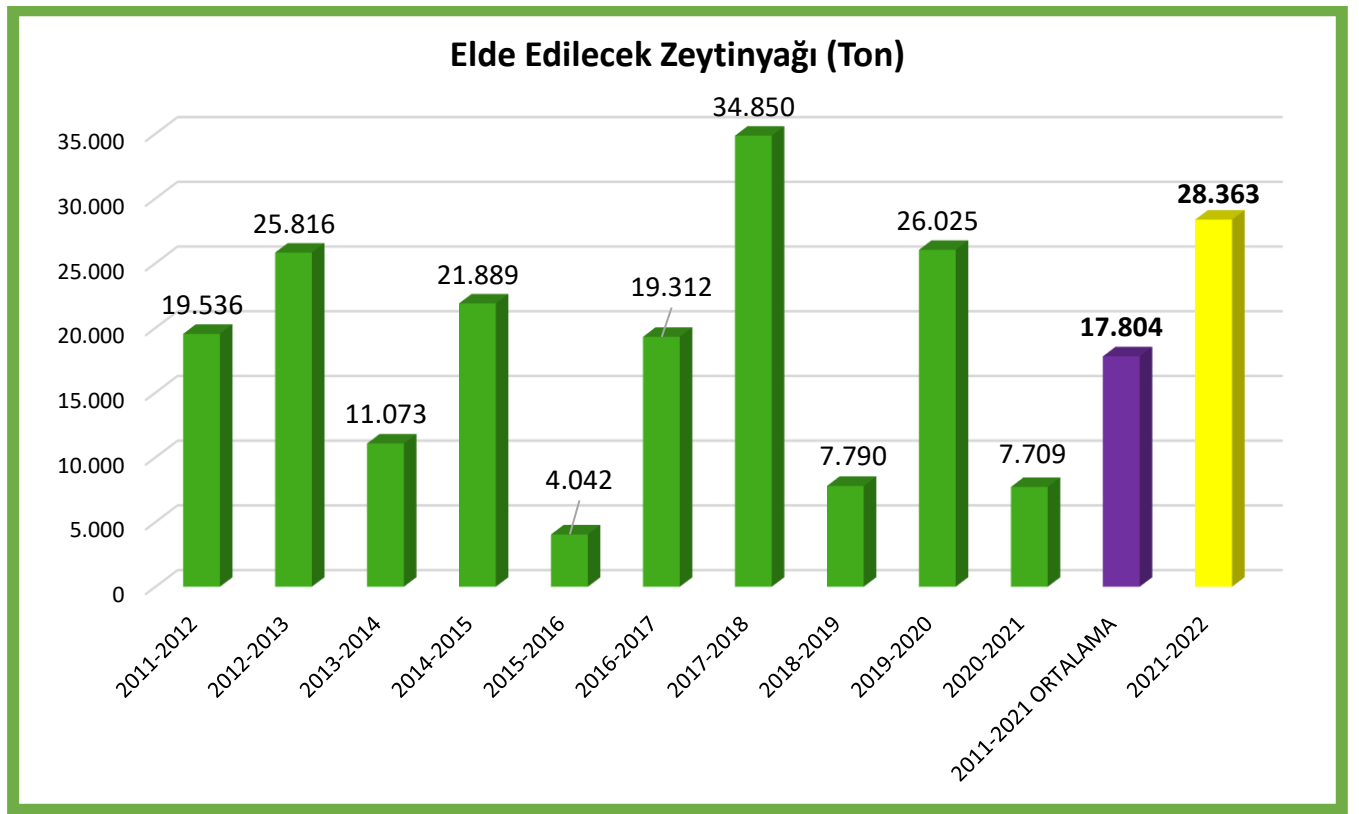
b-) MUĞLA

Muğla İli dahilindeki Seydikemer, Fethiye, Dalaman, Ortaca, Köyceğiz, Datça, Marmaris, Ula, Kavaklıdere, Menteşe, Yatağan, Bodrum ve Milas ilçelerinde;

Geçen yıl ile karşılaştırıldığında; 2021-2022 üretim sezonunda Muğla ilinin tüm ilçelerinde zeytin ve zeytinyağı rekoltesinde yükseklik olacağı tahmin edilmiştir.

MUĞLA REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg.)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2011-2012	14.696.223	2.178.290	6,5	95.208	8.175	87.033	19.536	4,5
2012-2013	14.948.903	1.302.060	9,4	141.407	12.324	129.082	25.816	5,0
2013-2014	14.922.828	1.355.315	4,1	60.837	5.474	55.364	11.073	5,0
2014-2015	15.676.800	1.252.336	7	113.306	8.359	104.946	21.889	4,8
2015-2016	15.578.039	1.364.836	1,4	22.110	2.326	19.784	4.042	4,9
2016-2017	16.283.743	1.301.742	7	119.686	11.111	108.575	19.312	5,6
2017-2018	16.372.023	1.175.514	12,6	205.550	14.911	190.640	34.850	5,5
2018-2019	16.221.391	1.219.435	2,6	41.698	2.998	38.700	7.790	5,0
2019-2020	15.753.173	1.167.784	9,8	154.629	18.276	130.725	26.025	5,0
2020-2021	15.986.754	951.639	2,9	47.078	4.679	42.399	7.709	5,5
2021-2022	16.857.257	1.777.688	10,8	182.688	16.646	166.042	28.363	5,9

Tablo 6: Muğla ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Şekil 6: Muğla ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Muğla ili genelinde meyve veren **16.857.257** adet, meyve vermeyen **1.777.688** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **10,8** kg zeytin hesabıyla toplam **182.688** ton zeytin tanesi elde edileceği, bunun **16.646** ton'un sofralık, **166.042** ton'un yağlık ayrılacağı, ortalama **1/5,9** randıman ile **28.363** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür.

Muğla ili ve ilçelerinde 2021 yılı içerisinde gerçekleşen yangında toplam **13.635,04** dekarlık zeytin alanı zarar görmüştür. En fazla ağacın zarar gördüğü Milas ilçesinde **8.978,75** dekarlık alan etkilenmiştir. Uygun bakım koşullarında 5-6 yıl içerisinde ağaçların kendilerini toparlayabileceği, tam verim durumuna gelme süreleri ağaçlara yapılacak olan bakım ve terbiye işlemlerinin uygun şekilde yapılması ile ilgili gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir.

4- 2021-2022 ÜRETİM SEZONU DOĞU AKDENİZ – GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU

2021–2022 sezonu Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tespit etmek amacıyla görevlendirilen heyetimiz çalışmalarını 13-18 Eylül 2021 tarihleri arasında, Hatay, Kilis, Gaziantep, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adana, Mersin ve Antalya İllerine bağlı ilçe ve köylerde yürütmüştür.

Çalışmalarımızda heyetimiz sırasıyla Osmaniye, Kahramanmaraş, Hatay, Kilis, Gaziantep, Adana, Mersin ve Antalya, illerinin ilçe, köy ve beldelerinde mevcut zeytinliklerde teknik incelemeler yapmış, Zeytin yetiştiricileri, Zeytin yetiştiricileri birlikleri, zeytin ve zeytinyağ işletmeleri, Prina sanayicisi, Zeytin ve Zeytinyağı Kooperatifleri ile bire-bir görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Rekolte heyetlerinin çalışma programında yer alan ilçelerde 2020-2021 rekolte çalışmasında tahmin edilen rakamların gerçekleşme durumu teyit edilmiş, 2021-2022 sofralık zeytin ve zeytinyağına ayrılan oranların üretim miktarları ile üretimin sofralık ve yağlık olarak dağılımı; heyet üyelerinin arazi gözlemi ve sektör temsilcileri ile görüşmeleri sonucunda tahmin edilmiştir.

Bölge genelinde yaz aylarında yaşanan yüksek sıcaklık ve kuraklık nedeniyle özellikle sulanmayan bahçelerde bitki gelişimi olumsuz etkilenmiş (yaprak ve sürgünlerde kuruma, sararma ve dökülmeler) ayrıca danelerde de buruşma ve kuruyarak dökülmeler olduğu belirtilmiş ve görülmüştür. Hastalık ve zararlılar açısından ciddi anlamda zararlanmalar olmadığı, lokal olarak Zeytin Sineği, Zeytin Kabuklu Biti, Ağaç Sarı Kurdu ve Antraknoz kaynaklı zararlanmalar görülmüştür.

Mersin ve Antalya’da yaşanan geniş çaplı orman yangınları zeytin alanlarında ciddi zararlanmalara neden olmuştur. Özellikle Antalya ili Manavgat İlçesinde yaklaşık 500 bin adet zeytin ağacının yandığı belirtilmiştir. Bu zarar, gerek ağacın yanması gerekse yangından kaynaklı sıcak hava akımlarının dane, yaprak, sürgün ve gövdede yanma ve kurumalara neden olarak görülmüştür. Diğer taraftan zarar gören bazı ağaçlarda yeniden uyanmalar tespit edilmiştir.

Son yıllarda dikimi gerçekleştirilen Gemlik çeşidi zeytin veriminin artarak devam etmesi ve her yıl ürün alınabiliyor olması nedeniyle gerek üretici gerekse yağhaneciler tarafından olumlu karşılandığı belirtilmektedir.

Lisanslı depoculuk tebliğinde belirtilen minimum 4.000 ton olan depolama kapasitesinin 500-1.000 ton seviyesine çekilerek teşvik edilmesinin sağlanması.

Zeytinyağına verilen 0.80 TL/kg olan destekleme priminin en az 4.00 TL/kg seviyesine çıkarılması.

Zeytin ağaç varlığının belirtilen miktardan fazla olduğu konusunda görüşler olması nedeniyle yeniden bir çalışmanın yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Bölge rekolte tespitine yönelik olarak Prina işleme tesislerinde işlenen gerçek prina miktarının tespitine yönelik çalışma yapılması.

Bölgede taklit ve tahşişi önlemeye yönelik olarak teneke üreticilerin denetlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

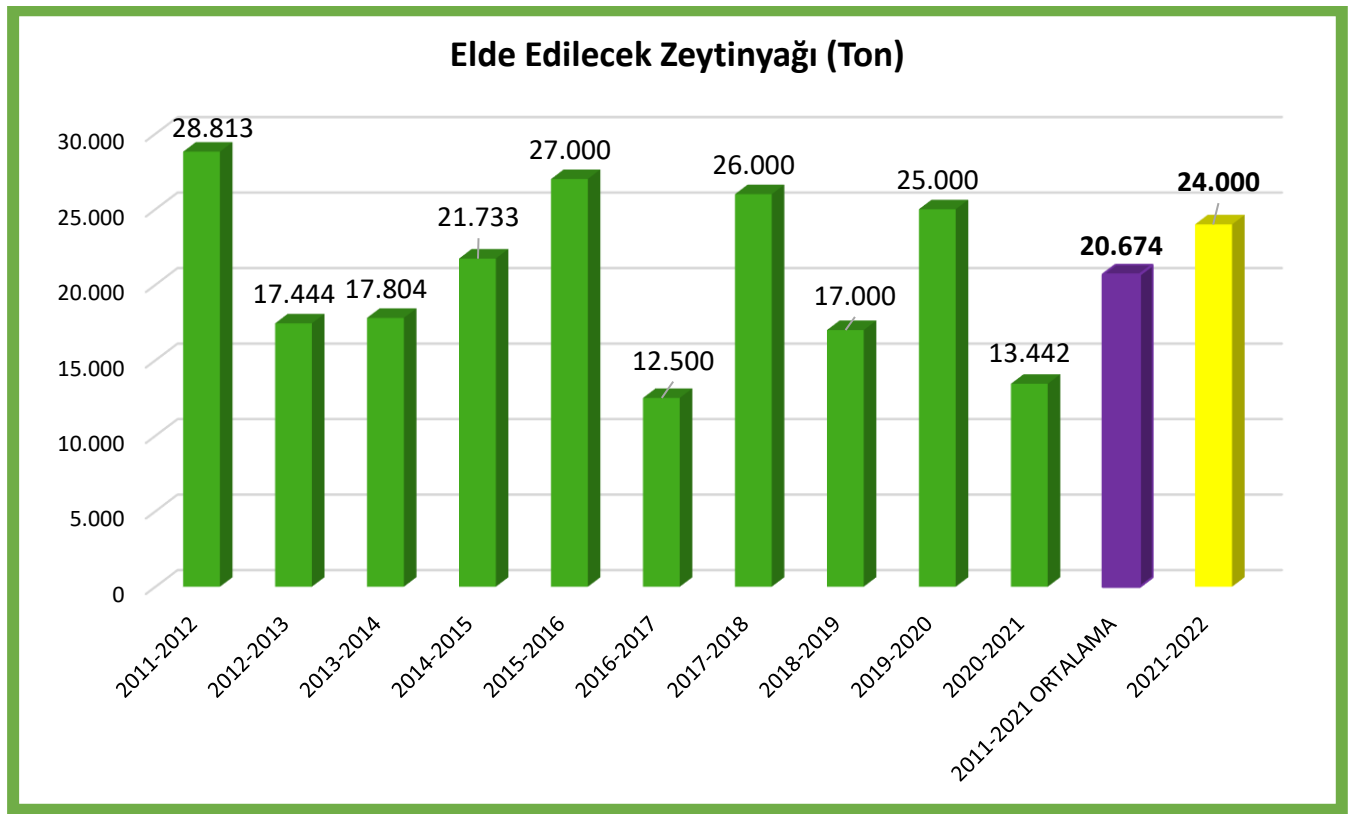
Gaziantep ve Antalya İllerinde desteklemeden yararlanılarak dikilen zeytinlerin bölgedeki diğer ürünlere kıyasla daha az getirisi olması nedeniyle dikimin 5 yılı sonunda sökülerek yerine Gaziantep'te Antep Fıstığı, Antalya'da ise Avokado ve Muz dikimi yapıldığı belirtilmiştir. Yeni plantasyonların kurulumunda bölgeye uygun çeşitlerin adaptasyon çalışmalarının tamamlanarak üretiminin gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bölge genelinde kayda değer zeytinyağı stoğu olmadığı belirtilmiştir.

a-) HATAY

Hatay ilinde Kırıkhan, Altınözü, Antakya, Hassa ilçelerine bağlı mahalle ve beldelerde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. Hatay genelinde geçen yıl üretim sezonuna göre verimin daha yüksek gerçekleşeceği; özellikle Gemlik çeşidi zeytin ağaçlarında baskın bir ürün olduğu, bunun yanında yerel çeşitlerde ürün miktarı açısından dalgalanmalar olduğu heyetimizce tespit edilmiştir. Gemlik çeşidi zeytinlerin Temmuz–Ağustos aylarında yaşanan kuraklık nedeniyle erken olgunlaşarak meyve dökülmelerinin başladığı, meyvelerde ise buruşmalar olduğu, yerel çeşitlerde ise küçük dane oluşumu, meyve etinde kararma ve buruşmalar olduğu görülmüştür. Bölgede lokal olarak Zeytin sineği vuruğlarının olduğu ve Zeytin Kabuklu Biti'nin olumsuz etkileri görülmüştür. Hatay iline ait 2021-2022 sezonunda toplam zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

HATAY REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2011-2012	10.120.427	4.411.584	15,6	157.879	42.627	115.251	28.813	4,0
2012-2013	11.002.427	3.535.584	9,1	99.682	29.905	69.777	17.444	4,0
2013-2014	11.888.323	2.651.688	8	95.107	23.892	71.215	17.804	4,0
2014-2015	12.418.660	2.121.351	10	124.187	37.256	86.931	21.733	4,0
2015-2016	12.418.660	2.121.351	13,6	168.750	33.750	135.000	27.000	5,0
2016-2017	9.668.778	3.577.115	7	66.180	9.930	56.250	12.500	4,5
2017-2018	12.098.596	3.189.532	11,8	143.000	7.150	135.850	26.000	5,2
2018-2019	12.492.281	3.294.750	7,3	91.000	5.500	85.500	17.000	5,0
2019-2020	12.492.281	3.294.750	9,8	127.500	15.000	112.500	25.000	4,5
2020-2021	13.442.136	2.999.011	5,0	67.211	6.721	60.490	13.442	4,5
2021-2022	13.732.722	3.059.735	8,7	120.000	12.000	108.000	24.000	4,5

Tablo 7: Hatay ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Şekil 7: Hatay ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Hatay ili genelinde toplam **13.732.722** adet meyve veren, **3.059.735** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **8.8** kg. zeytin verimi ile **120.500** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **12.500** tonunun sofralıkta **108.000** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4.5** randıman ile **24.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

b-) KİLİS

Kilis ilinde, Musabeyli, Merkez ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan köylerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ve üretici kooperatifi ile görüşmeler sonucunda 2021-2022 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Yaz mevsiminde yaşanan yüksek sıcaklıkların etkisi ile özellikle Gemlik çeşitlerinin yapraklarında kıvrılmalar ve danelerde buruşmalar olduğu görülmüştür. Hastalık ve zararlılarla ilgili olumsuz bir durum tespit edilmemiştir. Kilis iline ait 2021-2022 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek

zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Kilis ili genelinde toplam **3.152.482** adet meyve veren, **635.288** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **7,6** kg. zeytin verimi ile **24.000** ton zeytin tanesi alınacağı bunun **1.500** tonunun sofralığa, **22.500** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4.5** randıman ile **5.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

c-) GAZİANTEP

Gaziantep ilinde, Oğuzeli, Nizip, Uluyatır, Şahinbey ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan bölgelerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri, prina sanayicileri ve üreticiler ile yapılan ortak toplantı sonucunda 2021-2022 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Bölgede bu yıl geçen yıla göre daha düşük mahsul olduğu, yaz aylarında yaşanan sıcaklıkların yapraklarda kurumaya varan etkisinin yanında danelerde buruşmalara da yol açtığı görülmüştür. Aşırı toprak işlemenin ağaçlarda su stresini arttırdığı gözlemlenmiştir. Oğuzeli ve Nizip ilçelerinde yer alan Gemlik plantasyonlarında ise Ağaç Sarı Kurdu (*Zeuzera pyrina*) zararının olduğu tespit edilmiştir. Gaziantep iline ait 2021-2022 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilen zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Gaziantep ili genelinde toplam **9.139.349** adet meyve veren, **1.236.837** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **3.6** kg. zeytin verimi ile **33.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **1.500** tonunun sofralığa, **31.500** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4.5** randıman ile **7.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

d-) KAHRAMANMARAŞ

2020–2021 Sezonu zeytin ve zeytinyağı rekoltesi tahmin heyeti olarak Kahramanmaraş İli, Türkoğlu ve Oniki Şubat İlçeleri ve köylerinde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. Bölgede geçen yıla göre daha fazla bir ürün beklenmektedir. Bölge genelinde kuraklık nedeniyle danelerde buruşmalar ve kararmaların görüldüğü, yer yer meyve dökümlerinin başladığı ve danelerin küçük olduğu görülmüştür. Hastalık ve zararlılar yönünden ciddi zararlanmalar tespit edilmemiştir. Kahramanmaraş iline ait 2021-2022 yılı zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda belirtilmiştir.

Kahramanmaraş ili genelinde toplam **4.954.994** adet meyve veren, **1.494.277** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **3,6** kg. zeytin verimi ile **18.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **1.500** tonunun sofralığa, **16.500** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5.5** randıman ile **3.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

e-) OSMANİYE

Osmaniye ili, Merkez, Düziçi, Bahçe, Toprakkale ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan mahallerindeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ve üreticiler ile görüşmeler sonucunda 2021-2022 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Bölgenin tamamında özellikle sulanmayan bahçelerde kuraklığın neden olduğu sürgünlerde kahverengine dönen renk değişimleri, meyvelerde kararmalar ve buruşmalar görülmüştür. Kuraklığın bir başka etkisi olarak da küçük kalibreli daneler olduğu tespit edilmiştir. Hastalık ve zararlılarla ilgili bir zararlanma görülmemiştir. Osmaniye iline ait 2021-2022 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Osmaniye ili genelinde toplam **4.149.639** adet meyve veren, **657.550** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **8,2** kg. zeytin verimi ile **34.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **9.000** tonunun sofralığa, **25.000** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5.0** randıman ile **5.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

f-) ADANA

Adana İlinde, Yüreğir, İmamoğlu, Ceyhan, Karaisalı ve Yumurtalık ilçelerinde üreticiler ile zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ile görüşmeler sonucunda 2021-2022 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Sulamanın yapılmadığı veya kısıtlı olan bahçelerde yapraklarda sararmalar yanında danelerde buruşmalar görülmüştür. Bazı bölgelerde Antraknoz hastalığına bağlı olarak yapraklarda dökülme ve dane üzerinde mumyalaşma görülmüştür. Adana iline ait 2021-2022 yılı zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda belirtilmiştir.

Adana ili genelinde toplam **2.945.407** adet meyve veren, **277.230** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **7,1** kg. zeytin verimi ile **21.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **3.000** tonunun sofralığa, **18.000** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4.5** randıman ile **4.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

g-) MERSİN

Mersin ilinde, Tarsus, Silifke, Erdemli ve Mut ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan köylerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ve üreticiler ile görüşmeler sonucunda 2021-2022 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Sıcaklık ve kuraklığın tüm bölgelerde etkisini gösterdiği, özellikle Mut İlçesinde sulanmayan bahçelerde tamamen kurumaya varan etki olduğu görülmüştür. Mersin iline ait 2021-2022 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Mersin ili genelinde toplam **10.646.423** adet meyve veren, **3.302.533** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **9.9** kg. zeytin verimi ile **105.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **30.000** tonunun sofralığa, **75.000** tonunun yağığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5.0** randıman ile **15.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

h-) ANTALYA

Antalya ilinde, Gazipaşa, Alanya, Manavgat ve Merkez ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan köylerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, zeytinyağı işletmecileri ve ziraat odaları ile görüşmeler sonucunda 2021-2022 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Bölge genelinde yaz aylarında yaşanan yüksek sıcaklıklar nedeniyle yapraklarda yer yer kuruma ve dökülmeler ile danelerde buruşmalar görülmüştür. Bakımsız ve sulanmayan bahçelerde Zeytin Kabuklu Biti ve Antraknoz'a bağlı zararlar tespit edilmiştir. Antalya iline ait 2021-2022 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Antalya ili genelinde toplam **4.270.069** adet meyve veren, **748.755** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **10,5** kg. zeytin verimi ile **45.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **10.000** tonunun sofralığa, **35.000** tonunun yağığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5.0** randıman ile **7.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

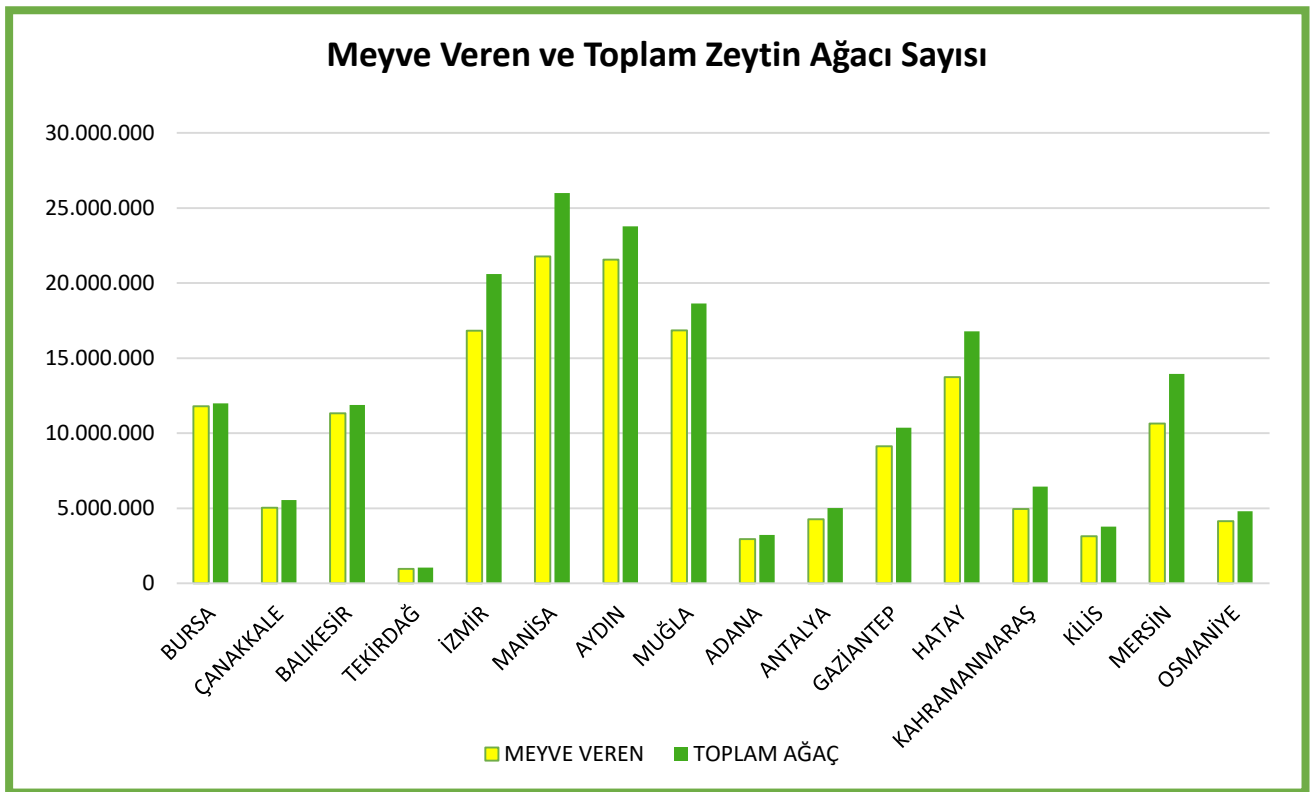
Sonuç olarak; Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde 2021-2022 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağığa ayrılacak miktar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur. Buna göre, toplam **52.991.085** adet meyve veren, **11.412.205** adet meyve vermeyen zeytin ağacı mevcuttur. Ağaç başına ortalama **7,5** kg. zeytin verimi ile **400.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **68.500** tonunun sofralığa, **331.500** tonunun yağığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4.7** randıman ile **70.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

SONUÇ

Bu izlenim tespit ve önerilerimiz doğrultusunda sonuç olarak; 2021-22 üretim sezonunda Türkiye genelinde zeytin ağaç sayısı, üretilecek toplam zeytin ile sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktar ve elde edilecek zeytinyağı rekoltelerini gösterir veriler Ek: Tablo'da sunulmuştur.

Buna göre, İzmir, Balıkesir, Tekirdağ, Çanakkale, Bursa, Manisa, Aydın, Muğla, Adana, Antalya, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin, Osmaniye ve Kahramanmaraş illerine ait tahminler, Uzman Heyetlerimizin çalışmaları ile hazırlanmıştır. Tabloda renkli bölümde yer alan ancak gidilemeyen ve üretim miktarı itibariyle ekonomik ağırlığı olmayan illerimize ait veriler ise Tarım ve Orman Bakanlığının resmi verileri esas alınarak hazırlanmıştır.

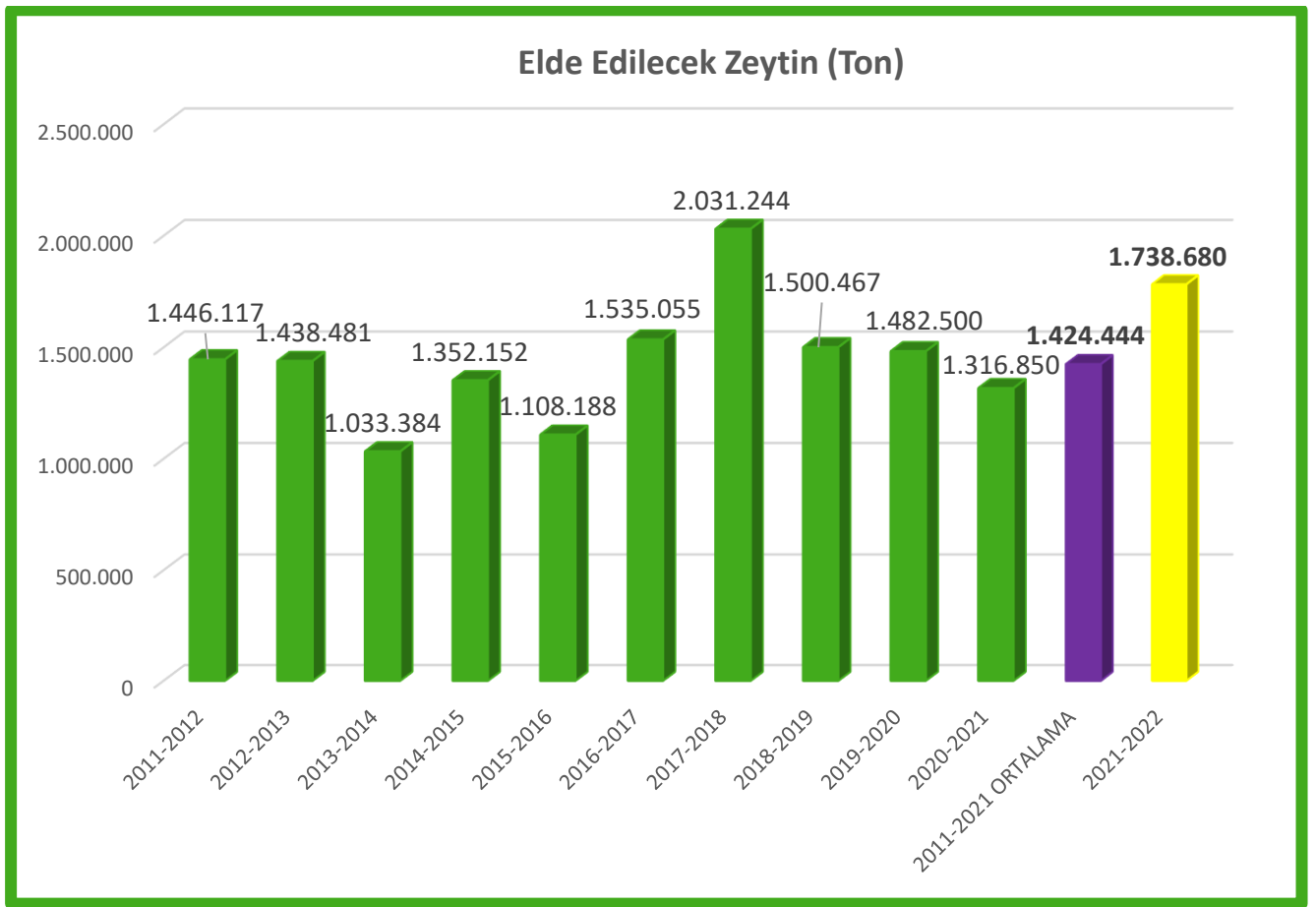
Ülkemizde zeytin yetiştiriciliğinin en fazla yapıldığı 16 il mercek altına alındığında; Manisa, Aydın, İzmir, Muğla, Mersin ve Hatay 'ın sırasıyla en fazla toplam zeytin ağacına sahip olduğu ve toplam zeytin ağacının %66'sını barındırdıklarını söyleyebiliriz.

Şekil 8: Ülkemiz 2021/22 üretim sezonu meyve veren zeytin ağacı sayısı ve toplam zeytin ağacı sayısı.

Buna göre; Tarım ve Orman Bakanlığı ağaç verileri esas alınarak Türkiye genelinde; toplam **164.586.585** adet meyve veren, **27.696.636** adet meyve vermeyen ağaç mevcut olduğu ve meyve veren ağaç sayısında 2020/21 sezonuna göre **%3,3** artış olduğu görülmektedir.

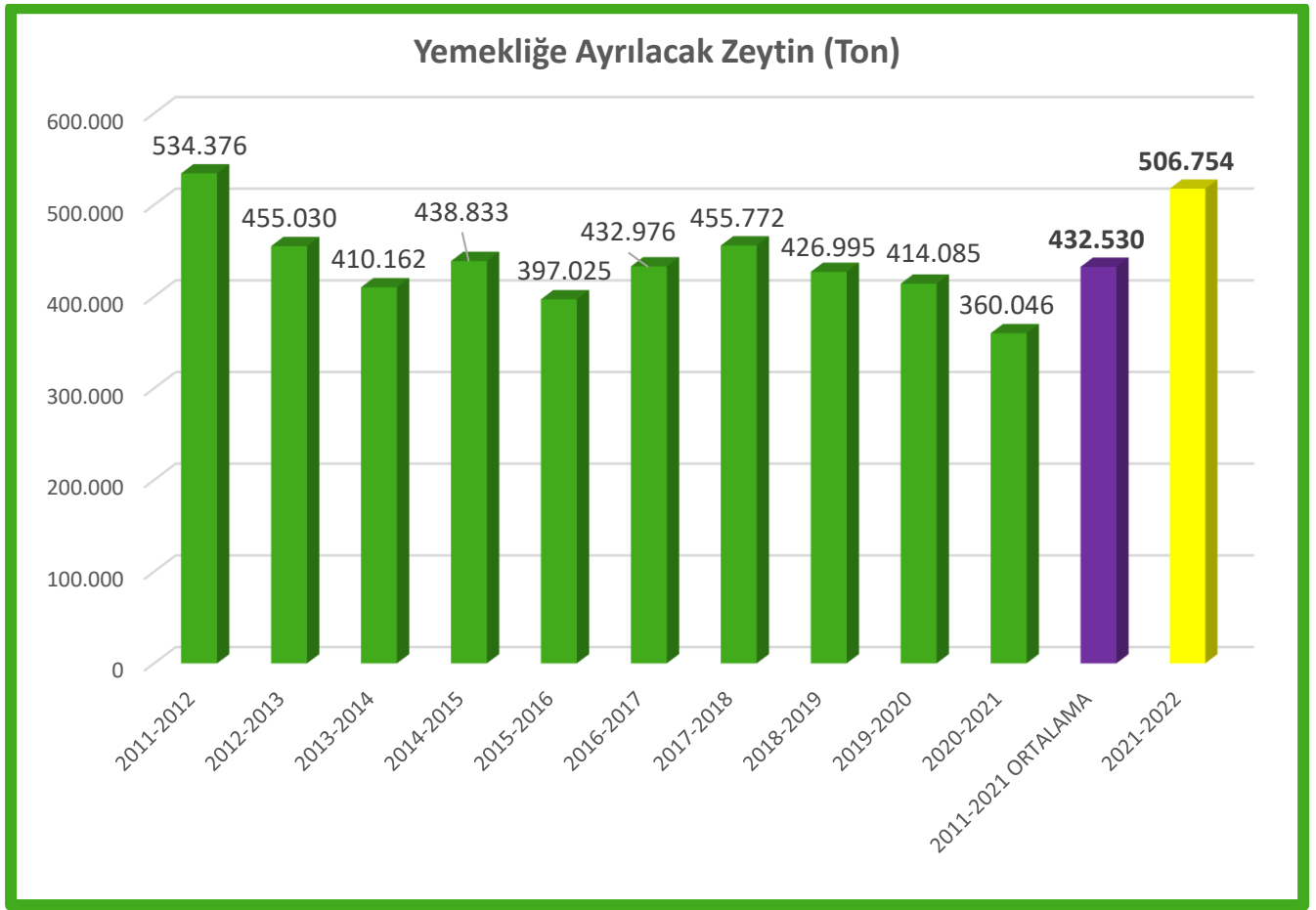
Heyetlerimizin yaptığı çalışmalar çerçevesinde; ağaç başına ortalama üretimin geçen seneye göre arttığını ve ağaç başına **10,6** kg zeytin elde edileceğini buna bağlı olarak toplam elde edilecek zeytin miktarının 2020/21 sezonuna göre **%32** artarak **1.738.680** ton olacağı tahmin edilmektedir.

Şekil 9: Ülkemizde son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık toplam dane zeytin miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

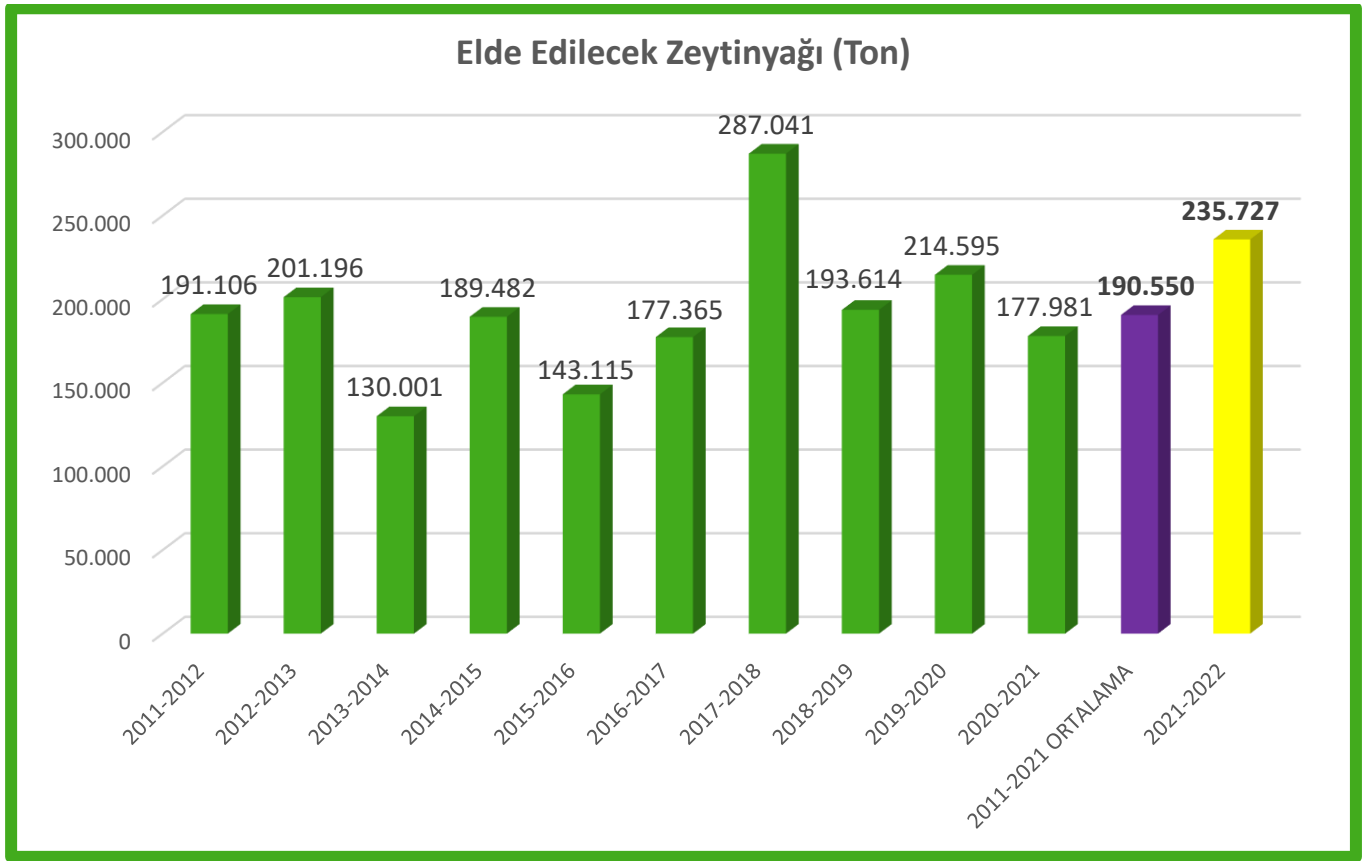
Ülkemiz dane zeytin üretiminin **%97**'si Uzman Heyetlerimizin tahmin çalışması yaptığı **16** ilimizde gerçekleşmektedir.

Ülkemiz sofralık zeytin üretiminde dünyanın önde gelen ilk üç ülkesinden birisi olup üretilecek toplam sofralık zeytinin **470.496** tonu Heyetlerimizin çalışma alanı kapsamında olan 5 coğrafi bölgemizdeki 16 il tarafından gerçekleştirilmektedir. Toplam dane zeytin üretiminde ilk beş ilimiz ise sırasıyla, Aydın, Manisa, Muğla, Balıkesir ve İzmir olmakta ve toplam üretimin **%62,5**'i üretilmektedir.

Şekil 10: Ülkemizde son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık sofralık zeytin miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Toplam sofralık zeytin üretiminin 2020/21 sezonuna göre **%40,7** oranında artarak **506.754** ton olacağını ve bu üretimin **%52,8**'inin Manisa ve Bursa illerimizde üretileceği tahmin edilmektedir. Ancak rekolte tahmin çalışmalarının sürdürüldüğü günlerde dahil, kuraklık etkisi ile dane iriliği istenilen boyuta gelemediği, ağacın yeterli suyu alamaması gibi nedenlerle kuraklığın devam etmesi durumunda, sofralık zeytine ayrılacak miktarda azalma olacağı, bu gibi danelerin yağlık olarak değerlendirileceği öngörülmektedir.

Şekil 11: Ülkemizde son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2021-2022 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Toplam dane üretiminin %70,9'u olan **1.231.925** ton'unun yağlığa ayrılacağı bundan da ortalama **1/5,2** randıman ile 2020/21 sezonuna oranla **%32,4** artarak **235.727** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmektedir.

Ülkemiz zeytinyağı üretiminin % 98,4'ü Heyetlerimizin çalışma yaptığı illerde üretilirken, en fazla zeytinyağı üretilen ilk beş ilimiz, sırasıyla Aydın, İzmir, Muğla, Balıkesir ve Hatay'dır. Bu illerin, toplam zeytinyağı üretimin %64,4'ünü teşkil edeceği tahmin edilmektedir. Ancak 2021/22 hasat yılının yaz ve sonbahar aylarının çok kurak geçmesi nedeni ile zeytin ağacının yeterli beslenememesi, yağlanmanın tam oluşamaması gibi nedenlerle, kuraklığın devam etmesi durumunda randımanda ve dane zeytin tonajında azalma olabileceği ve tahmin edilen zeytinyağı miktarında azalma olabileceği öngörülmektedir.

UZZK TÜRKİYE 2021/2022 SEZONU ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTE TAHMİNİ

İLLER	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
BURSA	11.792.955	189.360	12,4	146.521	117.311	29.209	5.830	5,0
ÇANAKKALE	5.050.132	503.266	6,9	34.635	6.308	28.327	5.277	5,4
BALIKESİR	11.320.434	555.862	15,7	177.833	42.993	134.840	26.850	5,0
TEKİRDAĞ	968.754	76.637	17,0	16.438	6.589	9.849	1.970	5,0
İZMİR	16.823.256	3.792.130	10,0	168.931	18.366	150.564	30.113	5,0
MANİSA	21.783.434	4.212.646	12,4	269.309	150.088	119.221	21.289	5,6
AYDIN	21.559.929	2.228.534	13,3	287.749	43.693	244.056	42.370	5,8
MUĞLA	16.857.257	1.777.688	10,8	182.688	16.646	166.042	28.363	5,9
ADANA	2.945.407	277.230	7,1	21.000	3.000	18.000	4.000	4,5
ANTALYA	4.270.069	748.755	10,5	45.000	10.000	35.000	7.000	5,0
GAZİANTEP	9.139.349	1.236.837	3,6	33.000	1.500	31.500	7.000	4,5
HATAY	13.732.722	3.059.735	8,7	120.000	12.000	108.000	24.000	4,5
KAHRAMANMARAŞ	4.954.994	1.494.277	3,6	18.000	1.500	16.500	3.000	5,5
KİLİS	3.152.482	635.288	7,6	24.000	1.500	22.500	5.000	4,5
MERSİN	10.646.423	3.302.533	9,9	105.000	30.000	75.000	15.000	5,0
OSMANİYE	4.149.639	657.550	8,2	34.000	9.000	25.000	5.000	5,0
ADİYAMAN *	512.756	658.469	8,3	4.275	1.281	2.994	599	5,0
ARTVİN*	22.059	8.661	9,8	217	217	0	0	5,0
BARTIN*	420	2.202	1,0	0	0	0	0	0,0
BİLECİK*	270.055	51.490	11,1	3.007	3.007	0	0	0,0
BURDUR*	131.265	33.822	6,3	826	593	233	47	5,0
DENİZLİ*	1.342.171	807.099	13,7	18.341	10.353	7.989	1.598	5,0
DİYARBAKIR*	4.550	100	5,0	23	0	23	5	5,0
ESKİŞEHİR*	33.100	38.520	11,5	380	347	33	7	5,0
ISPARTA*	24.065	21.810	32,3	777	493	284	57	5,0
KARAMAN*	312.800	183.651	11,7	3.657	2.842	814	163	5,0
KASTAMONU*	7.256	888	3,7	27	27	0	0	0,0
KOCAELİ*	28.531	4.399	13,8	395	390	5	1	5,0
MARDİN *	304.000	169.874	17,8	5.420	4.960	460	92	5,0
ORDU*	1.150	450	3,3	4	4	0	0	0,0
SAKARYA*	338.618	40.936	5,1	1.734	722	1.012	202	5,0
SAMSUN*	11.820	7.726	3,3	39	39	0	0	0,0
SİNOP*	34.524	6.337	10,7	368	368	0	0	0,0
ŞANLIURFA*	1.187.059	652.280	4,8	5.723	1.540	4.183	837	5,0
ŞIRNAK*	23.788	132.870	8,9	212	31	180	36	5,0
TOKAT*	1.350	1.950	4,1	6	6	0	0	0,0
TRABZON*	58.533	8.603	10,1	589	588	0	0	0,0
UŞAK*	16.712	14.450	5,0	83	8	75	15	5,0
YALOVA*	772.692	101.721	11,0	8.478	8.446	32	6	5,0
ZONGULDAK*	75	0	0,0	0	0	0	0	0,0
TOPLAM	164.586.585	27.696.636	10,6	1.738.680	506.754	1.231.925	235.727	5,2

*:Tarım ve Orman Bakanlığının resmi verileri

Tablo 8: 2021/22 Üretim Sezonu Türkiye Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Tahmini Rekoltesi.